

REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ STRATEGIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (PRAŽSKÁ RIS3)

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy

IPR ———
PRAHA

aktualizace 2018

**Regionální inovační strategii hlavního města Prahy schválilo Zastupitelstvo hl. m. Prahy dne ...
2018 (usnesení číslo /)**

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Sekce strategií a politik, Kancelář inovační politiky

Na tvorbě strategie se podíleli zástupci pražské samosprávy, vysokých škol, výzkumných organizací, podnikatelského sektoru, neziskových organizací a relevantních státních organizací a agentur.

Elektronická verze dokumentu je dostupná na www.iprpraha.cz/ris

Obsah

Úvod	4
Praha	5
Část 1 - Metodika a kontext zpracování RIS hl. m. Prahy	6
1.1 Aktualizace regionální inovační strategie	6
1.2 Zapojení partnerů při aktualizaci RIS	6
Část 2 - Analýza	7
2.1 Provedené analýzy	7
2.2 Profil Prahy v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.....	9
2.3 SWOT analýza.....	26
2.4 Regionální domény specializace	28
2.5 Shrnutí vyhodnocení realizace RIS HMP 2014	33
Část 3 - Strategie	36
3.1 Rámec národních strategických dokumentů	36
3.2 Vize pro rok 2020.....	38
3.3 Strategické cíle.....	38
3.4 Indikátory	46
3.5 Implementace	49
3.6 Rozpočet.....	50
3.7 Monitoring realizace strategie	50
3.8 Publicita	51

Úvod

Regionální inovační strategie hlavního města Prahy (RIS HMP) je specificky zaměřeným koncepčním dokumentem, který rozpracovává vybrané cíle Strategického plánu hlavního města Prahy¹. Jejím cílem je rozvinout potenciál města v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, a najít pražské samosprávě v tomto procesu vhodnou roli. Je určen všem, kteří mají zájem o zvýšení konkurenceschopnosti hlavního města a zvýšení domácího i mezinárodního povědomí o ekonomických parametrech a kvalitách Prahy. Vzhledem k velmi pestrému a různorodému charakteru inovačního prostředí v Praze se strategie v návrhové části soustředí především na roli městské samosprávy v jeho rozvoji a nemá za cíl postihnout činnost všech aktérů v regionu.

Aktualizace 2018 vznikla z podnětu Úřadu vlády ČR, který dostal usnesením vlády ČR za úkol aktualizovat Národní výzkumnou a inteligentní strategii pro inteligentní specializaci ČR (Národní RIS3)² a v souvislosti s tím požádal kraje o aktualizaci jejich krajských příloh v průběhu roku 2018. K 1. dubnu 2018 byla zodpovědnost za Národní RIS3 převedena na Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Aktualizace proběhla také s využitím expertízy externích partnerů, kteří se do ní zapojili prostřednictvím individuálních či skupinových pracovních setkání nebo prostřednictvím připomínkového řízení. Jejich podněty opět přispěly k tomu, že dokument představuje realistický soubor cílů, kterých město může v příštích letech dosáhnout. Aktualizaci předcházelo vyhodnocení dosavadního průběhu realizace, jehož závěry jsou i obsahem tohoto dokumentu.

Na tvorbu a realizaci inovační strategie dohlíží od roku 2014 partnerská platforma, Pražská inovační rada, složená ze zástupců města, výzkumných organizací, podnikatelské sféry a vybraných státních institucí.

Národní i krajské RIS3 strategie byly zpracovány jako nástroj splnění podmínky nutné pro možnost čerpat podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů v období 2014-2020. Je proto klíčovým základem pro Operační program Praha - pól růstu ČR, jehož výzvy se tak od roku 2016 zásadním způsobem podílejí na realizaci RIS HMP. V době dokončení aktualizace zatím nejsou k dispozici informace o tom, jaká bude úloha inovačních strategií v politice soudržnosti EU v dalším období 2021-2027.

Strategie bude nadále realizována především prostřednictvím pravidelně aktualizovaného akčního plánu jako souboru projektů realizovaných městem.

¹ schválený usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 21/7 z 24. 11. 2016, viz <http://strategie.iprpraha.cz>

² schválená usnesením vlády ČR č. 634 z 11. 7. 2016

Praha

Hlavní město Praha je hospodářským, vědeckým, vzdělanostním, kulturním a politickým centrem České republiky. Má specifické postavení v regionální struktuře státu, neboť je zároveň obcí, krajem a regionem soudržnosti úrovně NUTS 2. Ekonomická výkonnost v porovnání s ostatními regiony Evropské unie je dlouhodobě vysoká, Praha se pohybuje mezi 12 regiony EU s nejvyšším HDP na obyvatele v paritě kupní síly vůči průměru EU ve skupině regionů úrovně NUTS 2 a okolo 50. - 60. místa mezi regiony NUTS 3. Tento údaj však nevypovídá realisticky o životní úrovni a kupní síle obyvatelstva vůči ostatním regionům EU (blíže viz kapitola 2.3).

V Praze žije přes 1,2 milionu obyvatel, což představuje 12% podíl na populaci České republiky. Dalších cca 300 tisíc osob je v Praze z různých důvodů denně přítomno. Pražská ekonomika vytváří 25 % HDP státu, přičemž čtyři pětiny ekonomické základny představuje z hlediska tvorby přidané hodnoty i zaměstnanosti sektor služeb. Míra nezaměstnanosti je dlouhodobě na úrovni poloviny celostátního průměru.

Praha disponuje vysoce vzdělanou pracovní silou. Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva staršího 15 let se pohybuje okolo 30 %, což je dvojnásobek celostátního průměru. Podíl obyvatel se středním a vyšším vzděláním dosahuje 85 %. V Praze sídlí osm veřejných vysokých škol a dalších několik desítek institucí terciárního vzdělávání. V Praze studuje více než třetina všech studentů vysokých škol v zemi, z toho 70 % studentů z mimopražských regionů.

V Praze se značně koncentrují vědecké a výzkumné kapacity České republiky, a to jak veřejné výzkumné instituce, tak další desítky organizací, včetně podniků, zabývajících se výzkumem a vývojem. Sídlí zde pobočky významných nadnárodních firem, včetně výzkumných center některých z nich.

Praha je také atraktivním místem k životu a práci a svým obyvatelům i návštěvníkům poskytuje řadu příležitostí pro pracovní uplatnění i pro volnočasové vyžití.

Tabulka 1: Základní srovnání Prahy a ČR

Ukazatel	Praha	ČR	Podíl Prahy
Rozloha	496 km ²	78 866 km ²	0,6 %
Počet obyvatel (1. 1. 2018)	1 294 513	10 610 055	12,2 %
HDP (2016)	1 193 mld. Kč	4 773 mld. Kč	25,0 %
Průměrná hrubá mzda (4Q/2017)	37 413 Kč	31 646 Kč	118 (ČR=100)
Výdaje na výzkum a vývoj (2016)	27,6 mld. Kč	80,1 mld. Kč	34,5 %
Podíl výdajů na VaV na HDP (2016)	2,32 %	1,68 %	138 (ČR=100)
Zaměstnanci výzkumu a vývoje (FTE, 2016)	22 046	65 783	33,5 %
Výzkumníci (FTE, 2016)	13 483	37 338	36,1 %
Pracoviště výzkumu a vývoje (2016)	644	2 830	22,8 %
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (31. 12. 2017)	115 523	299 054	38,6 %
Podíl inovujících podniků (2012-2014)	47,6%	42,0 %	---

Zdroj: ČSÚ, MŠMT, IPR Praha

Část 1 - Metodika a kontext zpracování RIS hl. m. Prahy

1.1 Aktualizace regionální inovační strategie

Aktualizace 2018 vznikla z podnětu Úřadu vlády ČR, který dostal usnesením vlády ČR za úkol aktualizovat Národní výzkumnou a inteligentní strategii pro inteligentní specializaci ČR (Národní RIS3)³ a v souvislosti s tím požádal kraje o aktualizaci jejich krajských příloh v průběhu roku 2018. Od 1. dubna 2018 je pak nově za Národní RIS3 odpovědným Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Aktualizace RIS HMP proběhla v režii samosprávy hlavního města Prahy. Na základě usnesení Rady hl. m. Prahy č. 968 ze dne 2. 5. 2017 ji zpracoval Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy. Součástí úkolu bylo zpracování vyhodnocení dosavadní realizace strategie, které má podobu samostatného dokumentu.

Při aktualizaci bylo provedeno zestručnění návrhové části za účelem zvýšení přehlednosti a snadnější komunikace cílů strategie. Strategie se soustředí na roli města v inovačním prostředí, která může mít podobu financujícího subjektu, administrátora podpůrných nástrojů, facilitátora spolupráce, propagátora výzkumných kapacit a inovačních aktivit organizací působících v Praze, ale i zákazníka či odběratele pro firmy nebo zadavatele výzkumu pro výzkumné organizace. Cílem zůstává rozvoj vlastní specifické a účelné pozice města v inovačním systému, která by doplňovala aktivity ústředních orgánů státní správy a dalších organizací s celostátní působností.

RIS HMP zároveň slouží jako jeden ze základních opěrných bodů Operačního programu Praha - pól růstu ČR, který určuje zaměření podpory z evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) na období 2014-2020 v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a inovací. Operační program je tak hlavním nástrojem realizace RIS HMP. V době dokončení aktualizace zatím nejsou k dispozici informace o roli inovačních strategií v dalším programovém období politiky soudržnosti EU 2021-2027.

Pokud jde o domény specializace, které jsou nedílnou součástí strategie, provedené analýzy potvrdily, že stávající nastavení regionálních domén specializace hl. m. Prahy nevyžaduje zásadní změny. Aktuálně zůstává podmnožinou národních domén specializace.

Další aktualizace bude provedena v průběhu roku 2020, až budou k dispozici výsledky dosud zahájených víceletých intervencí. Pokud to budou vyžadovat podmínky přípravy politiky soudržnosti EU na období 2021-2027 nebo jiné zatím neznámé okolnosti, může se tento termín změnit.

1.2 Zapojení partnerů při aktualizaci RIS

Aktualizace RIS HMP probíhala od května 2017. Zpracovatelem je Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR Praha). Do aktualizace strategie se zapojili externí partneři, a to prostřednictvím individuálních rozhovorů vedených se zástupci organizací sdružených v Pražské inovační radě i dalších partnerů a dále prostřednictvím workshopu k aktualizaci RIS HMP konaného v květnu 2018.

Dosavadní realizace RIS HMP probíhala na straně města v součinnosti Odboru projektového řízení MHMP, Kanceláře inovační politiky IPR Praha a také Odboru evropských fondů MHMP. Tito aktéři zároveň zajišťovali provázanost RIS HMP s cíli Strategického plánu hl. m. Prahy a Operačního programu Praha - pól růstu ČR, a podíleli se proto i na aktualizaci strategie.

³ schválená usnesením vlády ČR č. 634 z 11. 7. 2016

Část 2 - Analýza

2.1 Provedené analýzy

Pro aktualizaci strategie byly využity analýzy zaměřených přímo na hl. m. Prahu vypracované IPR Praha v době od schválení RIS HMP v roce 2014. Níže je uveden přehled těchto analýz a stručný popis jejich zaměření⁴.

Výzkum, vývoj a inovace v hl. m. Praze - Analýza Regionálních dat (IPR Praha, 8/2017)

Analýza poskytuje přehled velkého množství regionálně orientovaných dat za hl. m. Prahu. Mapuje vědeckovýzkumné a vzdělávací instituce v Praze i podniky aktivní ve výzkumu a vývoji. Podává přehled o lidských zdrojích, výdajích, výstupech výzkumu a vývoje, o účasti pražských subjektů v různých podpůrných programech. Nabízí i mezinárodní porovnání některých ukazatelů s vybranými regiony Evropské unie.

Územně analytické podklady hl. m. Prahy 2016, kap. 832 a 833 (IPR Praha, 6/2017)

Kapitoly v územně analytických podkladech hodnotící prostorové vztahy, ale i hlavní vývojové trendy ve vysokém školství a výzkumu, vývoji a inovacích v hl. m. Praze.

Vyhodnocení naplnění tematického okruhu Konkurenceschopnost v Programu realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009-2015 (IPR Praha, 7/2017)

Program realizace Strategické koncepce hl. m. Prahy na období 2009-2015 dosud nebyl monitorován, proto bylo cílem na příkladu tematického okruhu Konkurenceschopnost tento monitoring zahájit. Výsledky studie poslouží při implementaci Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizaci 2016 i vyhodnocení a aktualizaci Regionální inovační strategie hl. m. Prahy.

Struktura a rozmístění provozoven v hl. m. Praze v roce 2016 (IPR Praha, 2/2017)

Analýza poskytuje celoměstský pohled na podnikatelské prostředí v hl. m. Praze. Mapuje a hodnotí distribuci ekonomické aktivity na území hl. m. Prahy na základě údajů o aktivních provozovnách. Důraz je kladen na nejen na územní dimenzi, ale také na členění provozoven podle oborů činnosti, velikosti a vlastnictví.

Finanční zdraví provozoven v hl. m. Praze v roce 2017 (IPR Praha, 2/2018)

Studie hodnotí finanční zdraví provozovatelů ve vazbě na rozmístění ve městě. Cílem je identifikovat části města, kde se nacházejí provozovny s nadprůměrným či naopak podprůměrným finančním zdravím svých provozovatelů. Studie zjistila, že podle finančního zdraví jejich provozovatelů nejsou na území hl. m. Prahy žádné statisticky významné rozdíly, tj. nikde se významně nekonzcentrují firmy s lepší nebo horší finanční kondicí.

⁴ Uvedené dokumenty a analýzy jsou k dispozici ke stažení na webových adresách www.iprpraha.cz/ris, případně je lze získat kontaktováním IPR Praha na adrese rishmp@ipr.praha.eu.

Účast pražských subjektů v 7. rámcovém programu EU pro výzkum a vývoj (IPR Praha, 3/2016)

Analýza nabízí přehled účasti pražských subjektů v programech 7. rámcového programu EU pro výzkum a vývoj. Instituce a podniky se sídlem v Praze tvořily významnou část českých příjemců podpory. Programy 7. rámcového programu významným způsobem doplňovaly projekty z národních zdrojů a strukturálních fondů EU.

Účast pražských subjektů v rámcovém programu EU pro výzkum a vývoj Horizont 2020 (IPR Praha, 3/2017)

Analýza nabízí přehled účasti pražských subjektů v programu EU pro výzkum a vývoj Horizont 2020. Instituce a podniky se sídlem v Praze tvoří významnou část českých příjemců podpory. Z dat 2014-2016 vyplývá, že i tento program tvoří významný zdroj jejich financování.

Regionální domény specializace hl. m. Prahy (IPR Praha, 11/2017)

Cílem analýzy bylo ověření a případná aktualizace platnosti regionálních domén inteligentní specializace v RIS HMP. Dokument sleduje oborovou strukturu ekonomických subjektů, výzkumných infrastruktur, lidských zdrojů, výdajů na výzkum a vývoj, nákladů na projekty operačních programů a nákladů na projekty výzkumu a vývoje.

Lidské a finanční zdroje pro výzkum a vývoj v Praze v období 2005-2015 - podnikatelský sektor a vládní a vysokoškolský sektor (IPR Praha, 6/2017)

Analýza předkládá řadu údajů o parametrech a výkonech podnikatelského a vládního a vysokoškolského sektoru v oblasti výzkumu a vývoje a porovnává Prahu s ostatním územím ČR. Údaje prokazují specifické charakteristiky pražské ekonomiky i vládního a vysokoškolského výzkumného sektoru a jejich odlišné reakce na hospodářský vývoj.

Vývoj počtu nových ekonomických subjektů v Praze v letech 2009-2014 - porovnání s ostatními kraji ČR - se zaměřením na služby a se zaměřením na průmysl (IPR Praha, 3/2015, 11/2015)

Analýza mapuje na základě údajů z Registru ekonomických subjektů ČSÚ dynamiku vzniku nových ekonomických subjektů v období, které poznamenala hospodářská krize. Shromážděná zjištění dokládají, že specifické charakteristiky pražské ekonomiky vedly k odlišnému vývoji v Praze a ostatních krajích.

Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze - sešit Vysoké školy (IPR Praha, 6/2015)

Analytický podklad, který je součástí souboru 9 sešitů využitých při tvorbě celoměstských dokumentů. Hodnotí investiční rozvoj pražských vysokých škol, počet studentů na pražských vysokých školách, pozici pražských vysokých škol v programovém období 2007-2013 a nástroje podpory vysokých škol na území hl. m. Prahy.

Evaluační dokumenty k programům inovační vouchery - výzva 2013 a výzva 2014 (IPR Praha, 1/2015-2/2017)

Výzva 2013 zahrnuje vyhodnocení žádostí o proplacení dotace a k nim vytvořené projektové listy (2/2016). K výzvě 2014 byly vypracovány úvodní vyhodnocení (1/2015), komparace se zahraničím (2/2015), vyhodnocení dotazníkového šetření spojeného s podáním žádostí o proplacení dotace vč. projektových listů (12/2015) a vyhodnocení dotazníkového šetření 2016 o efektech a úspěšnosti projektu (2/2017). Zpracováno bylo také vyhodnocení dotazníkového šetření „Budoucí výzvy typu inovační vouchery v Praze“ uskutečněného na seminářích v květnu 2016 (6/2016).

2.2 Profil Prahy v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

Na Prahu jako centrum výzkumu v ČR je třeba nahlížet v národním kontextu s ohledem na řadu specifických charakteristik regionu. Ty spočívají například ve specifické struktuře ekonomiky s dominancí služeb a oborově omezenou škálou zpracovatelského průmyslu, v nadprůměrné vzdělanostní struktuře obyvatel, v koncentraci institucí veřejného výzkumu a souvisejících veřejných výdajů na výzkum a vývoj.

Tabulka 2 podává přehled o vybraných ukazatelích popisujících výzkumné a inovační prostředí v Praze. Některé ukazatele jsou sledovány podle sídla organizace, i když převážná část aktivit může probíhat mimo území, kde leží toto sídlo. Např. v případě HDP však ČSU používá tzv. pracovištní metodu, která tento jev zohledňuje a kompenzuje.

Výzkumné a inovační kapacity České republiky včetně kvalifikovaných lidských zdrojů jsou z velké části koncentrovány na území hlavního města, což odpovídá obecnému trendu, že tento typ kapacit se přirozeně soustředí v hospodářských centrech zemí a regionů. Praha představuje takové centrum v ČR, pro níž je významným zdrojem znalostí a kvalifikované pracovní síly.

Tabulka 2: Vybrané socioekonomické ukazatele hl. m. Prahy

Ukazatel	jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
hrubý domácí produkt	Kč na osobu	800 251	864 989	967 690	1 029 355	1 003 206	1 018 081	1 003 742	1 004 400	1 011 319	1 044 120	1 157 950	1 193 240
	€ na osobu	26 868	30 519	34 857	41 270	37 936	40 256	40 826	39 948	38 936	37 922	42 442	44 140
	% podíl HMP na ČR	24,5	24,6	25,2	25,6	25,5	25,7	24,9	24,7	24,7	24,2	25,2	25,0
HDP na osobu v paritě kupní síly	průměr EU = 100	169	170	179	183	183	179	175	172	174	175	183	182
	průměr EU (hodnota)	23 400	24 700	26 100	26 100	24 500	25 500	26 200	26 600	26 800	27 600	29 000	29 200
	pořadí mezi 277 regiony NUTS 2	12.	12.	5	6	5	7	9	10	9	8	7	7
čistý disponibilní důchod v paritě kupní síly	pořadí mezi 277 regiony NUTS 2	180	174	168	168	162	146	154	160	153	142		
tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	213 869	245 853	304 778	317 879	294 248	278 845	276 894	272 218	290 535	289 962	342 409	
	% podíl na ČR	23,2	25,0	26,9	27,3	27,7	26,2	26,0	25,9	28,3	26,7	28,2	
technologická platební bilance	mil. Kč	1 382,5	4 915,4	1 437,9	8 659,5	5 928,0	7 549,9	6 503,4	5 840,7	n/a	n/a	n/a	n/a
výdaje na VaV jako podíl HDP	celkem	1,99	2,14	2,30	2,08	2,09	2,05	2,29	2,46	2,59	2,82	2,85	
	veřejné	1,23	1,28	1,35	1,27	1,40	1,33	1,50	1,53	1,61	1,76	1,78	
	soukromé	0,74	0,84	0,94	0,81	0,69	0,72	0,78	0,92	0,97	1,04	1,05	
pracovníci VaV a podíl na pracovnících	FTE	17 697	19 508	20 719	20 294	19 672	19 980	20 994	21 810	23 243	23 203	23 445	22 046
	% podíl na ČR	40,8	40,9	42,1	39,9	38,6	38,2	37,7	36,2	37,5	36,0	35,3	33,5
pracovníci VaV na 1000 ek. aktivních	počet	43,5	44,6	47,1	46,4	44,6	44,1	47,4	49,2	52,9	54,3	53,2	50,5
specialisté (třída zaměstnanců CZ-ISCO 2 v tis.)	FTE	68,5	67,1	70,9	68,6	66,9	66,2	79,5	84,7	82,9	84,1	90,4	89,6
	% podíl na ČR	12,2	12,0	12,2	11,6	10,8	11,5	12,9	12,5	11,6	11,3	11,8	11,4

Ukazatel	jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
státní podpora VaV	mil. Kč	9 526,2	9 777,9	11 882,1	11 824,5	13 231,2	12 795,1	13 045,2	13 965,3				
- institucionální podpory	mil. Kč	6 234,6	6 523,1	7 333,0	7 211,1	7 984,3	7 652,5	7 151,1					
- účelová podpora	mil. Kč	3 291,6	3 254,8	4 549,1	4 613,4	5 246,9	5 142,6	5 894,1					
počet a podíl udělených patentů	národní patenty	122	96	92	93	157	125	129	156	164	187	209	201
	% podíl na ČR	35,1	36,1	39,4	37,0	40,7	42,4	38,1	37,0	37,7	37,9	34,6	29,9
	patentové přihlášky EPO	26,13	38,12	48,08	38,04	29,39	42,28	41,78	37,93				
obecná míra nezaměstnanosti	%	3,5	2,8	2,4	1,9	3,1	3,8	3,6	3,1	3,1	2,5	2,8	2,2
	% u vysokoškolsky vzdělaných osob	1,1	1,1	1,3	1,3	2,1	2,4	2,5	1,9	1,6	1,8	1,9	1,7
struktura zaměstnanosti podle NACE	% podíl terciéru	79,4	79,7	82,1	81,4	79,8	81,5	82,4	80,3	79,6	80,6	81,1	82,1
	% podíl průmyslu a stavebnictví	19,9	19,6	17,6	18,4	19,7	18,0	17,1	19,2	19,9	18,9	18,4	17,4
obyvatelstvo s VŠ vzděláním	% podíl VŠ na obyv. Prahy 15+	19,6	20,2	20,0	22,5	22,6	25,3	26,9	27,3	27,6	28,0	27,9	30,2
	% podíl na VŠ obyv. ČR	25,3	25,1	24,4	26,1	24,4	25,7	25,1	24,1	23,1	22,6	22,2	23,3
	% na zaměstnanosti	29,2	28,7	28,7	32,3	31,7	35,6	38,4	39,1	40,1	40,4	40,7	43,1
průměrná hrubá měsíční mzda	Kč v Praze	24 109	25 912	26 896	28 830	30 028	30 842	31 252	31 939	32 879	33 347	33 852	35 187
	Kč v ČR	18 344	19 546	20 957	22 592	23 344	23 864	24 455	25 067	25 035	25 768	26 591	27 575

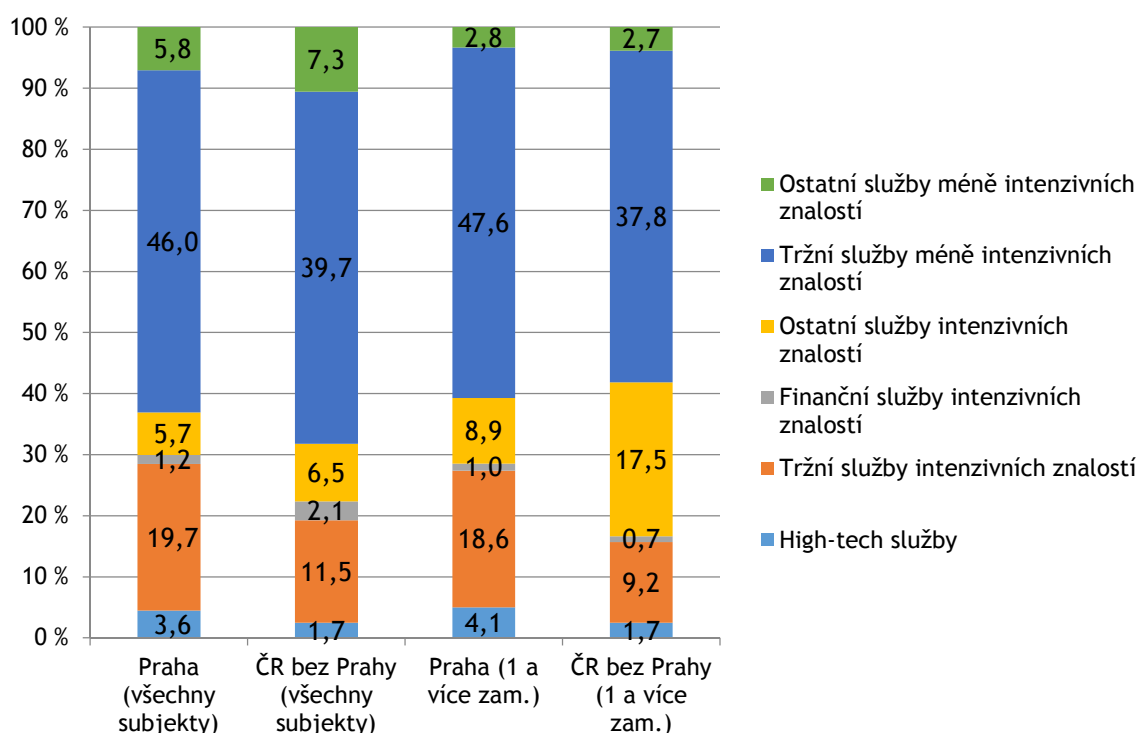
Zdroj: ČSÚ, Eurostat, 2018

Pozn.: VaV - výzkum a vývoj, FTE - přepočtené úvazky, HMP - hlavní město Praha

2.2.1 Postavení Prahy v České republice

Při srovnání ekonomické výkonnosti českých regionů je zřejmé, že ekonomická základna Prahy zaujímá výjimečné postavení v hospodářství Česka a je hlavním pólem růstu země. Charakteristickým znakem vývoje ekonomiky pražské aglomerace je dlouhodobé posilování obslužné sféry (viz graf 1), která se významně podílí na tvorbě hrubé přidané hodnoty regionu.⁵ Dynamika vývoje ekonomické výkonnosti se silnou pozicí odvětví s vysokou přidanou hodnotou pozitivně působí na makroekonomickou pozici kraje v meziregionálním srovnání. Vzhledem k tomu, že je Praha jediným městským regionem s výraznou koncentrací politických, mezinárodních, ekonomických, vzdělávacích a výzkumných institucí v Česku, z nichž mnohé mají celorepublikový význam, sídlí zde i řada velmi významných zaměstnavatelů, kteří do značné míry ovlivňují charakter hospodářství regionu, ale sami o sobě netvoří konkrétní specializaci Prahy z hlediska výzkumu, vývoje a inovací. Díky koncentraci funkcí má Praha ve srovnání s ostatními českými kraji výrazný předstih téměř ve všech strukturálních ukazatelích, které mají významný vliv na rozvoj inovačního prostředí a konkurenceschopnost. Výjimečné postavení Prahy v inovačním systému Česka dokazuje i zaměstnanost ve výzkumu a vývoji, jež je v regionech Česka nerovnoměrně rozložená. Přes 34 % všech zaměstnanců ve výzkumu a vývoji (dále VaV) v Česku se koncentruje právě v Praze a význam pro zaměstnanost v regionu dokazuje i srovnání podílu zaměstnanců ve VaV na 1000 osob pracujících v regionu, kde Praha výrazně převyšuje celorepublikový průměr. Praha je tak vzhledem k ojedinělé koncentraci a širokému spektru VaV aktivit centrem VaV pro subjekty i mimo region. Vysoká koncentrace veřejných výzkumných institucí v Praze také výrazně ovlivňuje sektorovou a oborovou strukturu zaměstnanců ve VaV a dokresluje multioborové zaměření ekonomické základny Prahy.

Graf 1: Podíl kategorií služeb na počtu ekonomických subjektů v Praze a mimo Prahu (% , 12/2017)

Zdroj: ČSÚ 2018, vlastní výpočty

Výrazný odstup Praha udržuje zejména v tvorbě regionálního HDP. K ekonomické výkonnosti a silné makroekonomické pozici Prahy přispívá také vysoká koncentrace sídel nadnárodních (nadregionálních) společností i institucí veřejného sektoru a rozvinutý cestovní ruch. Relativně silné zastoupení oproti ostatním regionům mají i specializované služby a ostatní profesní, vědecké

⁵ Podíl terciárního sektoru na hrubé přidané hodnotě uskutečněné v hl. m. Praze v roce 2016 byl 84,2 %.

a technické činnosti. V Praze jsou velmi aktivní ekonomické subjekty z oborů v oblasti médií, ICT, poradenství v řízení podniků, výzkumných činností a cestovního ruchu. Tyto obory také vytváří vysoký podíl pracovních příležitostí. Aktivita v oblasti specializovaných znalostně náročných služeb jsou nejen zdrojem významné části přidané hodnoty v Praze, ale vzhledem k rozsáhlým kapacitám v této oblasti jsou hojně využívány i subjekty a výrobními kapacitami mimo region a představují tak velmi důležitý zdroj konkurenceschopnosti.

Praha je charakteristická dlouhodobě nízkou mírou nezaměstnanosti (2,2 % v březnu 2018) a výrazně vyšší průměrnou mzdou než je republikový průměr (o 26 % v prosinci 2017). Praha je proto atraktivním cílem pracovní migrace - podíl cizinců v Praze podle údajů ČSÚ k 31. prosinci 2016 byl 9,7 procentních bodů nad republikovým průměrem. Metropolitnímu charakteru odpovídá i kvalita lidských zdrojů v regionu - v Praze studuje 116 000 vysokoškolských studentů a ze všech krajů Česka je v Praze také nejvyšší podíl obyvatelstva s vysokoškolským vzděláním. Výrazně vyšší náklady práce mohou však odrazovat některé investory od zahájení činnosti v Praze. Česká republika je i tak stále jedním z nejatraktivnějších cílů pro přímé zahraniční investice (PZI) ve střední a východní Evropě. Praha se dlouhodobě podílí na PZI do ČR více než polovinou (57,1 % v roce 2016). I přesto z konzultací se zástupci podnikatelské sféry vyplývá, že v mezinárodním měřítku konkurenceschopnosti Prahy negativně působí deficit péče o investory a neaktivní přístup k získání dalších investic.

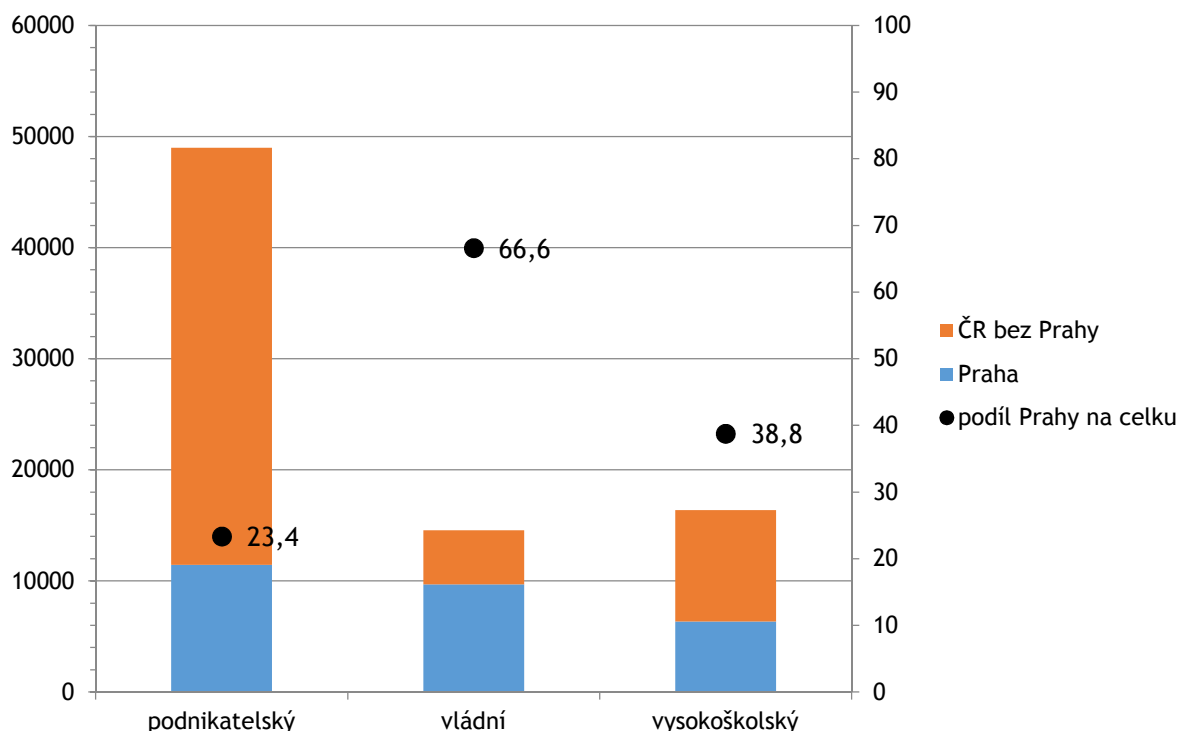
Přírozený spádový region Prahy přímo či nepřímo se podílejší na ekonomické výkonnosti Prahy však zahrnuje i její s centrem funkčně propojené zázemí. Hl. m. Praha a přilehlá část Středočeského kraje a jejich postavení by proto měly být v mnoha ohledech interpretovány společně jako jeden přírozený region. V národním inovačním systému má Praha výjimečnou roli a výzkumné organizace z regionu jsou přírodním partnerem zejména pro subjekty ze Středočeského kraje. Navíc v programovacím období 2007 - 2013 vznikla ve Středočeském kraji velká výzkumná centra, která jsou úzce propojena s výzkumnými kapacitami inovačního systému Prahy a prohloubila tak funkční propojení těchto územních jednotek.

Zároveň však zařazení Prahy do cíle Konkurenceschopnost politiky soudržnosti EU v období 2007-2013 znemožnilo čerpat značné investiční prostředky z cíle Konvergence na podporu inovační infrastruktury a vysokých škol, které mají význam přesahující pražský region a v současné době jsou citelně podfinancované v řádu desítek miliard Kč. V období 2014-2020 jsou v Praze pro posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací k dispozici cca 3,4 mld. Kč (z toho příspěvek z fondů Evropské unie cca 1,7 mld. Kč) z Operačního programu Praha - pól růstu ČR a také cca 9,2 mld. Kč z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

2.2.2 Výzkum a vývoj, inovační podnikání

Výkonnost i potenciál inovačního systému Prahy charakterizuje i míra a struktura investic do VaV aktivit. Praha se od ostatních regionů liší nejen ve výši, ale i ve struktuře celkových výdajů na VaV. Ve všech českých regionech, právě s výjimkou Prahy, připadá při financování VaV aktivit největší podíl na podnikatelský sektor. Při meziregionálním srovnání financování VaV v Praze je naopak situace opačná a dominantním zdrojem financí pro VaV je veřejný sektor, a to zejména vládní zdroje, pomocí nichž se v Praze financují dvě třetiny veškerých VaV aktivit (viz graf 2). V Praze již na rozdíl od předchozích let není alokován největší objem těchto prostředků, neboť v důsledku čerpání podpory v rámci strukturálních fondů je největší objem těchto prostředků alokován do Jihomoravského kraje. Velký význam VaV pro pražskou ekonomiku ilustruje i vysoká intenzita VaV (výdaje na výzkum a vývoj jako procento HDP), která v roce 2015 dosahovala hodnoty nad 2,85 %, veřejné výdaje na VaV pak činily 1,78 %. Z důvodu zpoždění při přípravě nového programovacího období 2014 - 2020 byl v roce 2016 zaznamenán pokles podílu výdajů na VaV na HDP na hodnotu 2,32 %, přičemž Prahu v tomto ukazateli převyšuje Jihomoravský kraj. Tato pražská specifika významně souvisí s koncentrací vysokoškolských a vládních výzkumných kapacit na území hlavního města, které jsou financované ze státního rozpočtu. Vzhledem k vysoké koncentraci aktérů v oblasti výzkumu a vývoje, zejména vysokých škol, výzkumných institucí a organizací je zřejmé, že je Praha centrem aktivit VaV (a to zejména v základním výzkumu) celé ČR.

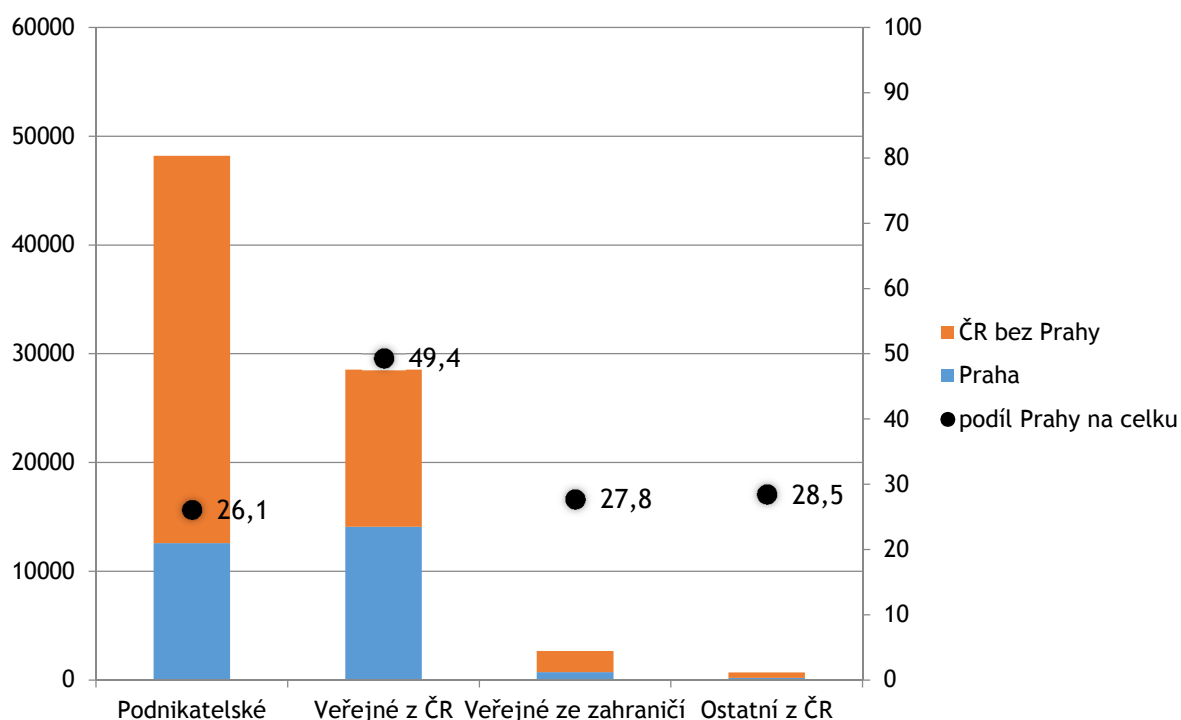
Graf 2: Struktura výdajů na výzkum a vývoj podle sektoru provádění v Praze a mimo Prahu a podíl Prahy na ČR (mil. Kč, %, 2016)

Zdroj: ČSÚ, 2018, vlastní výpočty

Mezi množstvím aktérů inovačního systému je i celá řada těch mezinárodně konkurenceschopných. Schopnost publikovat v impaktovaných časopisech vypovídá zejména o kvalitě výzkumu vysokých škol, výzkumných organizací apod. Nejčastěji v impaktovaných časopisech (v databázi Web of Science 2013-2017) publikuje Univerzita Karlova, ČVUT, fyzikální a chemické ústavy AV ČR a fakultní nemocnice. Pražské subjekty se také účastní mezinárodní soutěže projektů v rámci programu Horizont 2020, který je nástrojem pro realizaci výzkumné politiky EU (české subjekty do září 2016 zaznamenaly 404 účastí a souhrnnou podporou ve výši 126,4 mil. €). Počet účastí může indikovat kvalitu oboru a instituce a schopnost konkurovat ostatním týmům z EU v soutěži o prostředky. Nejvíce zastoupenou prioritou v Horizontu 2020 jsou Zajištěná, čistá a účinná energie, Informační a komunikační technologie (ICT), Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava a Zdraví, demografická změna a dobré životní podmínky. ICT má v Praze výraznější postavení než v ČR jako celku - ICT obsahuje aktivity, které jsou realizovány v naprosté většině subjekty z Prahy. Z hlediska podílu na celkových nákladech českých účastníků projektů řešených v jednotlivých specifických cílech dosahují pražští účastníci více než dvoutřetinových hodnot ve specifických cílech Nanotechnologie, Zdraví, demografická změna a dobré životní podmínky, Věda se společností a pro společnost, Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava, Zabezpečené společnosti - ochrana svobody a bezpečnosti Evropy a jejích občanů a Euroatom. Na úrovni subjektů jsou nejúspěšnější nejvýznamnější veřejné vysoké školy - ČVUT, UK a VŠCHT Praha a dále exaktně zaměřené ústavy akademie věd ČR, ze soukromého sektoru SEVEN, středisko pro efektivní využívání energie, o.p.s. (specifický cíl zajištěná čistá a účinná energie) a Enviros s.r.o. (specifický cíl zajištěná čistá a účinná energie, činnosti v oblasti klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů a surovin).

Graf 3: Struktura výdajů na výzkum a vývoj podle zdroje financování v Praze a mimo Prahu a podíl Prahy na ČR (mil. Kč, %, 2016)

Zdroj: ČSÚ, 2018, vlastní výpočty

Vzhledem ke struktuře pražského VaV je objem veřejných výdajů na VaV vyšší než v podnikatelském sektoru. V důsledku zpoždění začátku realizace projektů programovacího období 2014-2020 je objem výdajů z veřejných zdrojů ze zahraničí na VaV dosud nízký. Zatímco v krajích Česka dominují investice do oborů technických věd, v Praze dlouhodobě plynou investice převážně do přírodovědných oblastí, a to i přes klesající počet zaměstnanců v přírodních vědách. Jedná se zejména o VaV, který je zdrojem potřebných kapacit i pro nově vznikající centra excelence v zázemí Prahy, mezinárodní spolupráci a jehož výsledky mají díky koncentraci subjektů z oblasti živých věd i vysoký aplikační potenciál. Oproti ostatním regionům mají v Praze silné zastoupení také lékařské, sociální a humanitní vědy. Výzkum a vývoj v těchto oblastech má v Praze široké uplatnění i v aplikační sféře díky koncentraci špičkových zdravotnických a příbuzných zařízení mezinárodního významu a služeb, které se na ně pojí. I přes relativně nižší zastoupení technických věd pražské instituce slouží jako zdroj znalostí pro výzkum v technických vědách v regionech.

Podíl inovujících podniků v regionu Prahy není nijak výjimečný a nevybočuje ani v technických ani v netechnických inovačních aktivitách. Podniky v Praze nejvíce investují do zavádění nových technických inovací. Jistá specifika pražské ekonomické základny orientované na vysoce specializované služby v inovačních aktivitách dokazuje výraznější zastoupení inovace služeb. V souvislosti se specifickým charakterem pražské ekonomické základny také v rámci procesních inovací v podnicích dominují v Praze inovace designu a nových způsobů propagace a prodeje. Tyto aktivity tak představují další silnou oblast činností v oblasti VaV s potenciálem dalšího rozvoje s přesahem do domén specializace pražského regionu. Stejně jako v jiných krajích Česka jen velmi málo podniků vyvíjí své inovace společně s vysokými školami nebo veřejnými výzkumnými institucemi. Nízká míra spolupráce sektorů a tím pádem vzájemná neinformovanost a nepochopení cílů je společný znak národního inovačního systému. Absence spolupráce akademické, podnikatelské a veřejné sféry na společných rozvojových plánech (a to nejen v oblasti VaV) je zcela zjevná a prostředí inovačního systému v tomto ohledu není stimulační.

I přesto, že jsou MSP často považované za významného nositele inovativního chování, inovační aktivity rostou s velikostí podniku, a to i v Praze. Mezi největší investory do VaV patří v Praze zejména velké podniky s více než 250 zaměstnanci. Lokalizace ústředí velkých firem s národním či nadnárodním významem tak má pro ekonomiku Prahy zcela zásadní význam. Pro rozvoj regionálního inovačního systému bude ale důležité zohlednit i potřebu zvýšení inovačních aktivit MSP. Dle mezinárodního hodnocení Regional Innovation Scoreboard je zapojení MSP do inovací a spolupráce na tvorbě inovací

v Praze průměrná a hodnotám, které jsou obvyklé v západoevropských metropolích, se zdaleka nepřibližuje.

Zejména vzájemná blízkost aktérů rozvoje inovačního prostředí a ostatních institucí a organizací vytváří silný aglomerační efekt, prostřednictvím kterého se Praha stává výrazným rozvojovým pólem na národní úrovni a je centrem VaV pro celé Česko. Proto Praha zaujímá v hodnocení inovačního potenciálu v meziregionálním srovnání dominantní pozici. Z hlediska mezinárodního srovnání však Praha není schopná na poli VaV konkurovat a neprofiluje se jako metropole se silnou znalostní základnou. Vzhledem k velikosti a přítomnému potenciálu, by se Praha měla soustředit zejména na konkurenceschopnost mezinárodní. Inovační systém Prahy je však velmi fragmentovaný. Problémem je zejména nedůvěra a nedostatečná komunikace mezi aktéry inovačního systému z veřejného, akademického a soukromého sektoru. Dlouhodobým obecnějším problémem pražské samosprávy, který ovlivňuje i oblast výzkumu, vývoje a inovací je práce s veřejností a marketing „značky“ Praha. Proto je Praha značně ovlivněna celkovým obrazem o stavu inovačních aktivit v Česku, místo aby byla jejich nositelem a lídrem. Praha je navíc regionem s velice heterogenní strukturou ekonomické základny se zastoupením širokého spektra oborů a subjektů s potenciálem realizovat inovační aktivity. Interdisciplinární charakter pražského inovačního systému a jeho potenciál tak zůstává do značné míry nevyužit pro potřeby zvyšování (mezinárodní) konkurenceschopnosti Prahy. Jelikož Praha dosud aktivně nerozvíjí svou image inovačního regionu, ztrácí na atraktivitě s tím, jak se podobné, avšak rychleji se rozvíjející evropské metropolitní regiony zlepšují a propagují.

V souvislosti s aktualizací Regionální inovační strategie hl. m. Prahy byla nově provedena analýza hospodářství s použitím makroekonomických údajů za jednotlivé skupiny odvětví a s rozlišením vlastnictví a znalostní náročnosti. Zdrojem těchto makroekonomických údajů - průměrných aktiv, průměrného obrátu/výnosů, průměrných tržeb/výkonů a průměrného hospodářského výsledku je databáze MagnusWeb společnosti Bisnode Česká republika a. s. Hodnoceny byly aktivní ekonomické subjekty se sídlem v hl. m. Praze a ročním obrátem (k roku 2016) ve výši 60 mil. Kč a vyšším. Tento výběrový soubor měl velikost 7 277 subjektů, platné údaje byly uvedeny u zhruba 4 tisíc subjektů. Ačkoli tato referenční skupina se podílela na celkovém počtu aktivních ekonomických subjektů⁶ se sídlem v Praze 10,4 až 11 % (dle sledovaného ukazatele), pokrývala 93,5 až 99,4 % souhrnu makroekonomických údajů. Sledovaný vzorek ekonomických subjektů tedy můžeme prohlásit za reprezentativní. Sledováno bylo období 2008-2016.

Tabulka 3: Porovnání makroekonomických údajů u vybraných skupin ekonomických subjektů se sídlem v hl. m. Praze za rok 2016

	počet celkem	počet platných	aktiva celkem mld. Kč	obrat/výnosy celkem mld. Kč	tržby/výkony celkem mld. Kč
aktivní ekonomické subjekty s ročním obrátem 60 mil. Kč a vyšším	7 277	4 045-4 275	9 083	4 292	3 797
aktivní ekonomické subjekty celkem	609 596	38 758-39 014	9 480	4 320	4 063
míra pokrytí v %	1,2	10,4-11,0	95,8	99,4	93,5

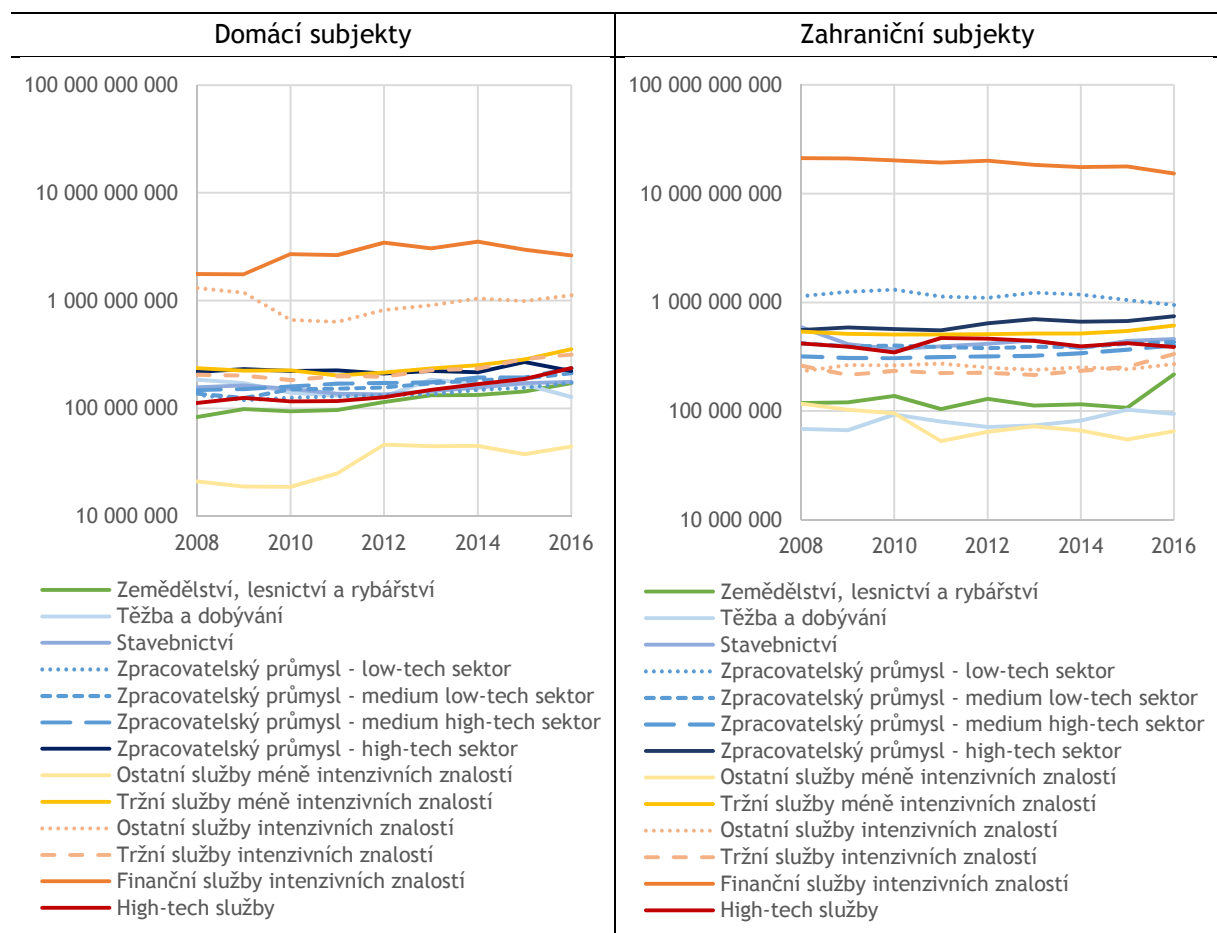
Zdroj: Bisnode Česká republika a.s., vlastní propočty

Jak mezi skupinami subjektů podle odvětví a jejich znalostní náročnosti, tak mezi skupinami subjektů podle jejich vlastnictví lze v hl. m. Praze vysledovat určité výrazné rozdíly. Průměrná výše sledovaných makroekonomických údajů mezi jednotlivými odvětvími se lišila podle vlastnictví subjektů. Hodnoty mezi jednotlivými odvětvími vykazovaly u zahraničních subjektů - oproti subjektům

⁶ Bisnode Česká republika a. s. výrazem *aktivní ekonomické subjekty* rozumí všechny aktuálně registrované ekonomické subjekty. Oproti tomu v jiných pracích IPR Praha je definice aktivních ekonomických subjektů totožná s definicí Českého statistického úřadu, který pracuje s tzv. *ekonomickými subjekty se zjištěnou aktivitou*. Český statistický úřad k 31. 12. 2016 evidoval v hl. m. Praze 316 909 těchto subjektů.

domácím - větší rozpětí. Nadto zahraniční subjekty u většiny odvětví vykazovaly vyšší průměrné hodnoty makroekonomických ukazatelů než domácí subjekty. Pomineme-li odvětví s nízkou četností subjektů (zemědělství, těžba a dobývání), tak pouze v ostatních službách intenzivních znalostí měly domácí subjekty v ukazatelích aktiv, obratu/výnosů a tržeb/výkonů vyšší průměrné hodnoty než subjekty v zahraničním vlastnictví. V ukazateli hospodářského výsledku před zdaněním dosahovaly domácí subjekty v high-tech sektoru zpracovatelského průmyslu a v některých letech také v high-tech službách, ostatních službách intenzivních znalostí a ostatních službách méně intenzivních znalostí vyšší průměrné hodnoty než subjekty v zahraničním vlastnictví.

Graf 5: Průměrná výše aktiv výběrového souboru ekonomických subjektů se sídlem v hl. m. Praze v období 2008-2016

Zdroj: Bisnode Česká republika a.s.

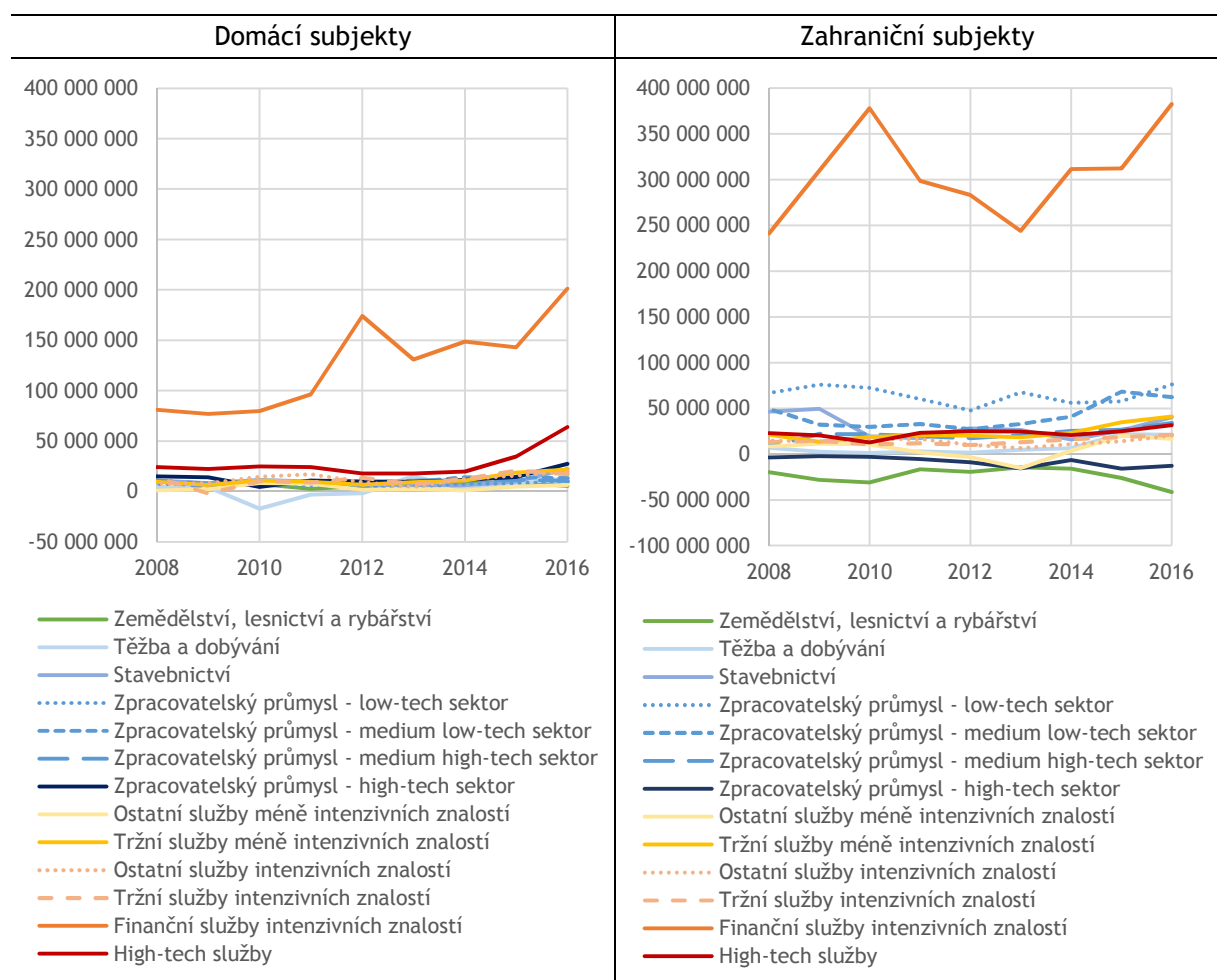
V případě ukazatelů průměrných aktiv, obratu/výnosů a tržeb/výkonů pořadí jednotlivých skupin subjektů podle znalostní náročnosti odvětví zůstávalo v hl. m. Praze téměř neměnné. U domácích subjektů nejvyšší hodnoty v roce 2016 vykazovaly finanční služby intenzivních znalostí, ostatní služby intenzivních znalostí a tržní služby méně intenzivních znalostí. Nejvyšší průměrný hospodářský výsledek před zdaněním dlouhodobě vykazovaly domácí subjekty zaměřené na finanční služby intenzivních znalostí a high-tech služby; v roce 2016 výrazněji vynikly i domácí subjekty v high-tech sektoru zpracovatelského průmyslu. U subjektů pod zahraniční kontrolou s nejvyššími průměrnými hodnoty aktiv, obratu/výnosů a tržeb/výkonů byly v roce 2016 v hl. m. Praze zastoupeny rovněž finanční služby intenzivních znalostí, následované low-tech a high-tech sektorem zpracovatelského průmyslu a tržními službami méně intenzivních znalostí. Nejvyšší průměrný hospodářský výsledek vykazovaly subjekty pod zahraniční kontrolou zaměřené na finanční služby intenzivních znalostí, low-tech a medium low-tech sektory zpracovatelského průmyslu a tržní služby méně intenzivních znalostí.

Naopak nejnižší hodnoty průměrných aktiv, obratu/výnosů, tržeb/výkonů i hospodářského výsledku před zdaněním v hl. m. Praze v roce 2016 měly subjekty v ostatních službách méně

intenzivních znalostí, a to subjekty domácí i zahraniční. Ty byly v případě subjektů pod zahraniční kontrolou dále následovány ostatními službami intenzivních znalostí a tržními službami intenzivních znalostí. Domácí subjekty zaměřené na tržní služby intenzivních znalostí se ve všech čtyřech makroekonomických ukazatelích nacházejí zhruba uprostřed žebříčku.

I z hlediska růstové dynamiky a zaměření hlavní činnosti existovaly v hl. m. Praze rozdíly mezi domácími a zahraničními subjekty. Domácí subjekty mezi roky 2008 a 2016 vykázaly nejvyšší index změny v odvětvích tržních i ostatních služeb méně intenzivních znalostí, high-tech služeb, ostatních a finančních služeb intenzivních znalostí. Tato odvětví vynikala ve všech čtyřech sledovaných makroekonomických ukazatelích. U zahraničních subjektů nejvyšší index změny ve všech sledovaných makroekonomických ukazatelích zároveň za období 2008-2016 vykázaly pouze subjekty zaměřené na medium high-tech sektor zpracovatelského průmyslu. V případě ukazatelů aktiv, obrátu/výnosů a tržeb/výkonů vynikl také high-tech sektor zpracovatelského průmyslu. Vysoký index změny vykázaly zahraniční subjekty zaměřené na ostatní služby intenzivních znalostí a high-tech služby, a to v ukazatelích obrátu/výnosů a tržeb/výkonů.

Graf 6: Průměrná výše hospodářského výsledku před zdaněním výběrového souboru ekonomických subjektů se sídlem v hl. m. Praze v období 2008-2016

Zdroj: Bisnode Česká republika a.s.

Příprava Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky pro období 2014-2020 a potřeba sjednocení metodiky sběru informací o inovačním potenciálu ČR jednotlivými řídicími orgány výzkumu, vývoje a inovací byla podnětem pro projekt INKA - Inovační kapacity 2014+. Výsledkem projektu vedeného Technologickou agenturou ČR tak byly jednak metodika umožňující opakování tohoto šetření v čase, ale také informačně velice cenná data a strategické informace o tržní pozici, dlouhodobých cílech a potřebách různých skupin podniků. Šetření bylo

realizováno v letech 2014-2015 a zjištěné údaje jsou dalším doplňkem zde prezentované analýzy regionu.

Údaje z mapování inovačních kapacit podniků se primárně týkají podniků s významnými výdaji na výzkum, vývoj a inovace a nelze je vztahovat k ekonomice ČR ani Prahy jako celku. I přesto se do pražských podniků zapojených do tohoto mapování soustředovalo 35 % zaměstnaneckých úvazků ve výzkumu a vývoji v podnikatelském sektoru v Praze a dvě pětiny výdajů na výzkum a vývoj utracených v podnikatelském sektoru v Praze.

Pro potřeby Regionální inovační strategie hl. m. Prahy je podstatné porovnání technologické pozice firem zapojených do šetření a jejich pozice na trhu. Největší část oslovených podniků v Praze i ČR byly podniky se závislou pozicí vůči mateřské společnosti či se závislou pozicí na trhu, kde působí. Všechny tyto firmy je možné v Praze i ČR označit za pobočky nadnárodních společností. Z hlediska technologické pozice je první pětina závislých firem v Praze adoptéry cizí technologie, neboť se soustředí na její využití s nižšími vstupními náklady a její optimalizaci, a druhá pětina pak následovatelem s takovou technologickou kompetencí, která jim umožňuje na kroky technologického lídra reagovat a rychle jej dohánět. Lokální firmy operující primárně na tuzemském trhu (a případně exportující do sousedních zemí) jsou v Praze i ČR ve sledovaném vzorku firem zastoupeny 21 %. Polovina lokálních inovačních firem v Praze je adoptérem cizí technologie. Dále lze ze zkoumaného vzorku v Praze 18 % firem (v ČR 22 %) označit jako regionální - jejich trhem jsou evropské země nebo jeden či několik málo regionů mimo Evropu. Z hlediska technologické pozice jsou v této skupině firem v Praze rovnoměrně zastoupeni následovatelé, adaptéři přejímající technologie a upravující je pro své speciální trhy či segmenty a adoptéři přizpůsobující se cizí technologii. Obdobnou strukturu, pouze s výraznějším zastoupením specializovaných adaptérů, mají i regionální firmy v ČR jako celku. Čtvrtou nejvíce zastoupenou skupinou v šetření byly v Praze startupy (10 %). Mezi startupy v Praze i ČR dominovali tzv. průkopníci, tj. podniky usilující o průlomové technické inovace, připravující pro svět nový produkt a věnující tomuto úsilí značnou část výzkumných a vývojových kapacit.

Tabulka 4: Struktura podniků v šetření INKA 2014+ podle jejich technologické pozice a pozice na trhu v Praze a ČR (v %)

Praha

Postavení na trhu	Technologická pozice						Celkem
	Neuvedeno	Technolog. lídr	Průkopník	Následovatel	Specializ. adaptér	Adoptér cizí technologie	
Neuvedeno	2	0	0	0	0	0	2
(Post)startup	0	1	7	0	2	2	12
Lokální firma	0	0	1	3	4	9	17
Regionální Firma	0	1	2	4	4	3	14
Globální firma	0	0	0	4	1	2	7
Závislá firma	0	4	0	10	1	12	27
Celkem	2	6	10	21	12	28	79

ČR

Postavení na trhu	Technologická pozice						Celkem
	Neuvedeno	Technolog. lídr	Průkopník	Následovatel	Specializ. adaptér	Adoptér cizí technologie	
Neuvedeno	9	0	0	0	0	0	9
(Post)startup	0	1	25	2	13	2	43
Lokální firma	0	0	4	8	28	53	93
Regionální Firma	0	3	11	24	39	21	98

Globální firma	0	28	3	22	5	4	62
Závislá firma	0	20	1	49	12	65	147
Celkem	9	52	44	105	97	145	452

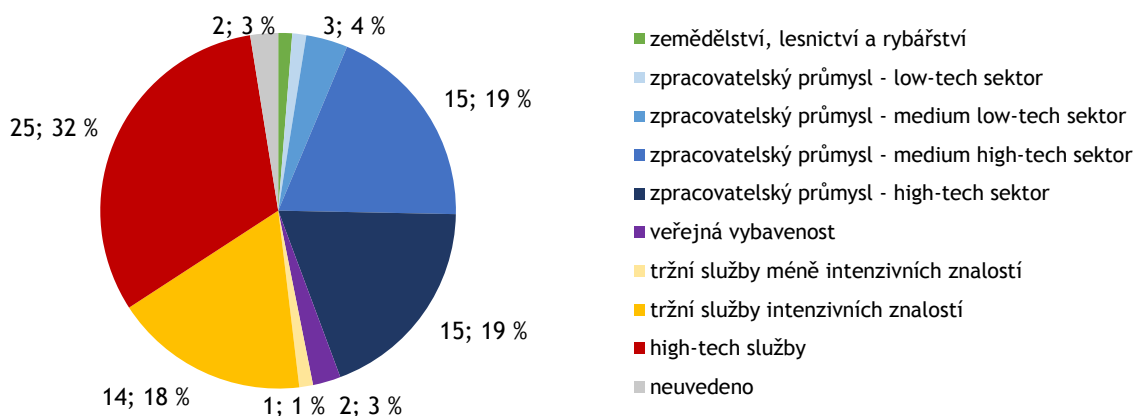
Pozn.: Zvýrazněny jsou nejvyšší hodnoty v jednotlivých kategoriích.

Zdroj: Technologická agentura České republiky

Důležitý je i pohled na oborovou strukturu podniků zapojených do šetření INKA 2014+ v Praze. Třetina zastoupených podniků se soustřeďovala na high-tech služby. Téměř totožně - po dvou pětinach - byly zastoupeny high-tech a medium-tech sektor zpracovatelského průmyslu a tržní služby intenzivních znalostí.

V době přípravy aktualizace Regionální inovační strategie hl. m. Prahy se na projekt INKA navazuje dalším společným mapováním inovační kapacity ze strany jednotlivých krajů ČR a pod záštitou Technologické agentury ČR, která poskytuje jednotnou metodiku. To zaručuje kontinuitu získaných informací v čase a jejich vzájemnou porovnatelnost informací. Průzkum v hl. m. Praze provádí Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy.

Graf 7: Technologická náročnost hlavní činnosti podniků v hl. m. Praze zapojených do šetření INKA - mapování inovační kapacity 2014+

Zdroj: Technologická agentura

2.2.3 Veřejná správa a její role v inovačním systému

Hlavními subjekty veřejné správy, které mají podle zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky v kompetenci oblast výzkumu, vývoje a inovací v České republice, jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (mj. vědní politika, výzkum a vývoj) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (mj. průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií; malé a střední podniky a živnosti; zahraniční obchod a podpora exportu).

Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací dále uvádí možné poskytovatele veřejné podpory v této oblasti, např. Akademii věd ČR, Technologickou agenturu ČR, Grantovou agenturu ČR, některá ministerstva, ale také územní samosprávné celky. Územní samosprávné celky přitom mohou poskytovat účelovou i institucionální podporu.

Vedle obecné formulace § 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze, který uvádí: *Hlavní město Praha a městské části pečují o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech*, se může hl. m. Praha při podpoře výzkumu, vývoje a inovací opírat o § 16 téhož zákona, který uvádí: *Hlavní město Praha v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku*. To znamená, že podpora výzkumu, vývoje a inovací je ze strany Prahy vyjádřením

zájmu tuto oblast rozvíjet, nikoli zákonnou povinností, jako je tomu u výše zmíněných orgánů státní správy.

Pražská samospráva se dosud v oblasti výzkumu, vývoje a inovací angažovala především prostřednictvím strukturálních fondů EU, resp. programů, skrze které na svém území tuto podporu od roku 2004 poskytuje. Vycházela přitom ze Strategického plánu hl. m. Prahy.

Od roku 2014 je inovační politika města formulována schválenou Regionální inovační strategií a Praha je iniciátorem projektů, zejména prostřednictvím výzev Operačního programu Praha - pól růstu ČR, kde mezi zaváděné priority patří např. inovace pro veřejnou správu, podpora rozvoje malých a středních podniků nebo podpora komercializace výsledků výzkumu. Vedle toho realizuje i další aktivity pouze ze zdrojů městského rozpočtu.

Tabulka 5: Podpora oblasti výzkumu, vývoje a inovací z pražských programů financovaných ze strukturálních fondů EU

program	celková podpora (mil. Kč)	podpora z rozpočtu hl. m. Prahy (mil. Kč)
JPD 2 (opatření 2.1)	410,7	70,9
JPD 3 (opatření 4.2)	424,7	--
OPPK (oblast podpory 3.1)	1 869,7	44,7
OPPA (prioritní osa 1) ⁷	101,9	6,6
OP PPR (prioritní osa 1) - plán	cca 3 200	cca 1 000

Zdroj: evaluační zprávy operačních programů, OP Praha - pól růstu ČR

V období 2004-2006 se podpora zaměřila především na budování podpůrných zařízení pro inovační aktivity (podnikatelské inkubátory, centra pro transfer technologií, podporu inovací a vzdělávání). V období 2007-2013 se podpora z velké části zaměřila přímo na rozvoj výzkumných kapacit, především ve veřejném sektoru. Tím byly alespoň v minimální míře kompenzovány řádově vyšší prostředky, které proudily do ostatních krajů ČR z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace MŠMT.

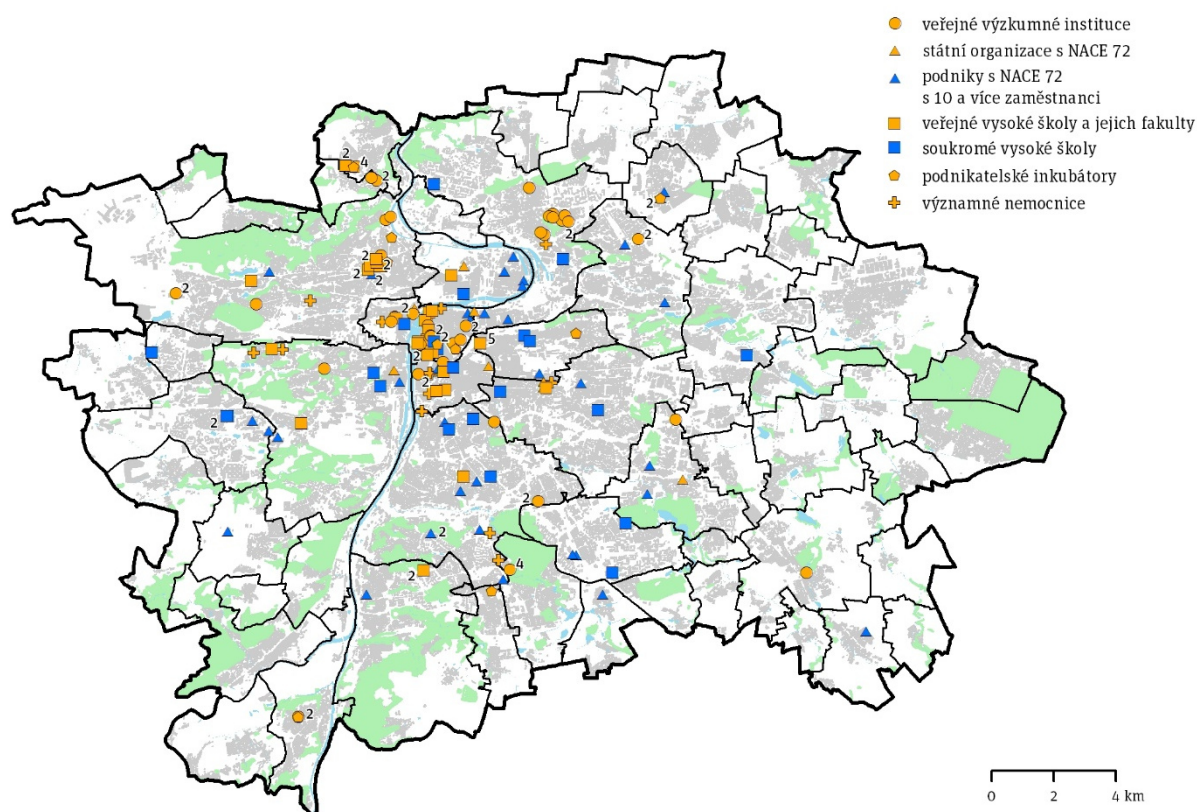
V období 2014 - 2020 byly prostřednictvím vlastního operačního programu Magistrátem hl. m. Prahy vyhlášeny výzvy na podporu komercializace výsledků výzkumu, rozvoje VTP, inovačních voucherů, specializovaných služeb pro firmy a inovační poptávky města. Celkem pak Praha z vlastního rozpočtu (včetně spolufinancování OP PPR) na projekty inovační politiky v letech 2014-2016 v průměru ročně vynaložila přes 110 mil. Kč

Z projektů realizovaných mimo strukturální fondy lze uvést například založení ESA BIC Prague, specializovaného inkubátoru založeného ve spolupráci s Evropskou kosmickou agenturou za podpory města ve výši 25 mil. Kč.

Role pražské samosprávy v inovačním systému je v současnosti ve stádiu budování role aktivního partnera a iniciátora aktivit. Ačkoli Praha rozděljuje nemalé prostředky na podporu inovací z evropských zdrojů, jejich zacílení je zatím spíše široké (např. tzv. témata Prahy se do výzev promítají pouze parciálně). Předpokladem úspěšného působení samosprávy je aktivní rozvoj partnerství se subjekty inovačního systému a stanovení cílů doprovázených alokací zdrojů (finančních, lidských a dalších) na jejich realizaci. Rozvíjejí se také vlastní kapacity města, jimiž jsou Oddělení strategie a podpory podnikání začleněné v Magistrátu hl. m. Prahy, Kancelář inovační politiky v Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy a městská společnost Operátor ICT, a.s. realizující agendu Smart Prague 2030.

⁷ Pouze aktivita „Rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji“

Obrázek 1: Organizace výzkumu a vývoje v Praze

Zdroj: IPR Praha, 2017; Pozn.: číslo značí více subjektů na téže adrese.

2.2.4 Hlavní aktéři inovačního systému hl. m. Prahy

a) Klíčoví hráči ve výzkumu a vývoji

Praha koncentruje značné kapacity pro VaV. Zejména vzdělávací a výzkumné kapacity hl. m. Prahy mají spíše národní než regionální význam. Podle meziregionálního srovnání je v Praze lokalizováno nejvíce subjektů, které se věnují VaV aktivitám jako hlavní nebo vedlejší činnosti. Při srovnání Prahy s ostatními kraji Česka v řadě ukazatelů je proto Praha často dominantní (viz předchozí kapitoly).

Vzhledem k vysokému počtu subjektů s VaV aktivitami v Praze dále uvádíme ty nejvýznamnější. Z vysokých škol, jejichž činnost je (mnohdy i oborově) značně rozsáhlá, jsou to zejména největší univerzity, jejichž objem prostředků investovaných do VaV i výsledky dosahují nadprůměrných hodnot:

- Univerzita Karlova
- České vysoké učení technické v Praze
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
- Česká zemědělská univerzita v Praze

Mezi nejvýznamnější veřejné výzkumné organizace z hlediska relevance pro RIS patří:

- Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i.
- Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.
- Ústav molekulární genetiky AV ČR, v. v. i.
- Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i.
- Fyziologický ústav AV ČR, v. v. i.

- Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR, v. v. i.
- Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i.
- Ústav experimentální medicíny AV ČR, v. v. i.
- Ústav fyziky plazmatu AV ČR, v. v. i.
- Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.
- Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, v. v. i.

Vzhledem k zaměření ekonomické základny Prahy se značnou koncentrací subjektů s návazností na aktivity vybraných oborů Life Sciences jsou v Praze významnými i nemocniční zařízení s rozsáhlými VaV aktivitami. Jsou to např. Všeobecná fakultní nemocnice v Praze a Fakultní nemocnice v Motole.

Nejvýznamnější projekty za podpory Evropské unie v období 2007-2013 byly realizovány v zázemí Prahy ve Středočeském kraji, nicméně byly přímo spojeny s VaV kapacitami v Praze. Při úspěšném managementu půjde o klíčové subjekty s mezinárodním významem. Jde o laserová centra ELI a HiLASE, biomedicínská centra BIOCEV a ExAM, SUSEN zaměřený na jadernou energetiku a psychiatrický NÚDZ. Lokalizace významných výzkumných kapacit v bezprostřední blízkosti Prahy dále podporuje rozvoj tzv. Pražského metropolitního regionu, tj. Prahy a přiléhajícího okolí, které dohromady tvoří velmi rozvinutý úzce vnitřně provázaný funkční region.

Přímo na území Prahy pak vznikly menší infrastrukturní projekty (modernizace laboratoří a případné stavební úpravy) financované z OP Praha - Konkurenceschopnost (OPPK), které realizovaly zejména vysoké školy a ústavy AV ČR. Mezi nimi je nejrozsáhlejším CZ-OPENSREEN v oboru chemické biologie a genetiky jako součást mezinárodní výzkumné infrastruktury. Toto zařízení je spolu s dalšími 22 v Praze zařazeno do Cestovní mapy ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace pro léta 2016 až 2020, která obsahuje celkem 58 výzkumných kapacit.

Pražské organizace (veřejné i soukromé) jsou také aktivní v národních programech podpory, které poskytuje Technologická agentura ČR. Jde zejména o programy Alfa, Beta, Epsilon a Centra kompetence. Například v první výzvě programu Centra kompetence bylo schváleno 34 projektů s celkovou podporou 6,2 mld. Kč, z toho 11 projektů s pražským předkladatelem v hodnotě 3,2 mld. Kč. Zároveň je do 20 projektů zapojen alespoň jeden pražský subjekt. Tento národní program částečně nahrazuje nedostupnost významnější podpory ze strukturálních fondů na území hl. m. Prahy, byť se jedná o neinvestiční projekty.

b) Klíčoví hráči v soukromé a aplikační sféře

Z pohledu regionálního ekonomického rozvoje je podstatné, jaké aktivity firem jsou v konkrétním regionu lokalizovány. Lokalizace řídicích funkcí a výzkumných a vývojových aktivit v regionu často produkuje vysokou přidanou hodnotu a přispívá k růstu regionální konkurenceschopnosti. Lokalizační chování firem tak vždy odráží existující regionální rozdíly ve faktorech konkurenceschopnosti.

Přestože je často zdůrazňován význam MSP pro zavádění a šíření inovací, inovační aktivita v Praze, podobně jako v dalších evropských metropolích, roste s velikostí podniku. To je ovlivněno i přílivem přímých zahraničních investic do větších podniků nebo stále rostoucím posilováním vlivu lokalizace ústředí firem s národním či nadnárodním dopadem.

V Praze působí několik významných znalostně intenzivních firem, které provádějí vlastní VaV v objemu rovnajícím se největším veřejným výzkumným organizacím, či jsou potenciálně silnými hráči v oblasti inovačních aktivit v Praze s relevancí pro inteligentní specializaci.

Jedná se zejména subjekty, jež spadají svými činnostmi do několika oblastí (uvedený výčet firem je pouze orientační):

- vybrané obory life sciences, v Praze se jedná o široké spektrum aktivit, zejména o chemický, resp. farmaceutický průmysl a s ním spojené služby (např. Zentiva, Sanofi-aventis, s.r.o.; AstraZeneca Czech Republic s.r.o., PRO.MED.CS Praha a.s.; Intherpharma a.s.; Pharmaceutical research Associates CZ, s.r.o.), specializovaná zdravotnická zařízení a stroje či s nimi spojené služby a specializované produkty (např. UJP Praha, a.s.; GlaxoSmithKline s.r.o.; LASAK s.r.o.), lékařská péče

- odvětví výroby specializovaných elektrických a optických přístrojů (např. Siemens, s.r.o.) a výroby dopravních prostředků (např. Stadler Praha s.r.o., TÜV SÜD Czech s.r.o., Výzkumný ústav železniční, a.s.), zejména letecké techniky a návažných oborů (např. LOM Praha, s.p.; Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.; e4t electronics for transportation s.r.o.)
- velmi široce zastoupená oblast ICT, komunikačních technologií a kreativních oborů, zejména aktivity v informačních a komunikačních technologiích (např. T-mobile Czech Republic, Seznam.cz, a.s.), finančních služeb (např. Komerční banka, a.s.), řešení v oblasti řízení procesů, zabezpečovacích systémů atd. (např. Siemens, s.r.o.; TTC TELEKOMUNIKACE, s.r.o.), softwarová řešení pro specializované účely, design, oblast vysoce specializovaných služeb a poradenství pro výzkum, vývoj a inovace (např. CA CZ, s.r.o, CESNET)

V Praze dále sídlí Asociace výzkumných organizací, jediný subjekt, který v ČR zastřešuje a hájí zájmy výzkumných organizací a podniků v aplikovaném výzkumu.

c) Zařízení inovační infrastruktury

Jedním z důležitých prvků rozvoje inovačních aktivit zejména malých firem jsou inovační infrastruktury a služby, které se vážou na jejich činnost. Praha má ve srovnání s některými dalšími kraji relativně nižší kapacitu inovační infrastruktury a spektrum služeb, které je jejich prostřednictvím poskytováno je proměnlivé. Tento deficit se Praha snaží kompenzovat, a to zřízením inkubátorů ve spolupráci s CzechInvestem (ESA BIC Prague) a Czech ICT Alliance (Prague StartUp Center). Již delší dobu fungují úspěšná zařízení pouze za účasti soukromého kapitálu, který se orientuje na velmi malé a progresivní firmy (zejména v oblasti IT) a poskytuje jiný sortiment služeb než klasické VTP či inkubátory. Jsou jimi např. sdílené prostory pro začínající podnikatele Impact HUB Praha, podnikatelský inkubátor se záštitou tzv. bussiness angels z Global Accelerator Network StartupYard, podnikatelský inkubátor a sdílený prostor pro začínající firmy Node5 či TechSquare a další.

Funkci zařízení inovační infrastruktury nabízejí i některé vysoké školy, jde o inkubátory InQbay (ČVUT), PointOne (ČZU) a xPORT Business Accelerator (VŠE). Dále jsou v Praze VTP VÚMOP a Technologické centrum AV ČR, které poskytuje zejména vysoce specializované služby transferu technologií a je centrem Enterprise Europe Network v ČR. Delší dobu již fungují vědeckotechnické parky IBC ÚEM AV ČR a VTP VZLÚ Praha, který je podnikatelským inkubátorem pro subjekty leteckého, automobilového, dopravního a vojenského průmyslu.

Důležitou součástí inovačního prostředí jsou také centra pro transfer technologií na vysokých školách (např. Centrum přenosu poznatků a technologií UK Praha) nebo při ústavech AV ČR (např. IOCB TTO).

d) Klíčoví hráči ve veřejné správě

Na regionální úrovni lze v Praze uvést dva subjekty, a to Oddělení strategie a podpory podnikání v Odboru projektového řízení Magistrátu hl. m. Prahy v roli zastřešujícího, koordinačního a realizačního pracoviště (vzniklo v roce 2014) a Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR Praha), který je dlouhodobě odborným pracovištěm města pro účely strategického a územního rozvoje a od roku 2015 se vedle přípravy koncepčních dokumentů (Strategický plán hl. m. Prahy, Regionální inovační strategie, operační programy ke strukturálním fondům EU aj.) podílí i na realizaci projektů inovační politiky. Pro agendu Smart City (Smart Prague) je dále pověřeným realizačním subjektem městská společnost Operátor ICT, a.s.

2.2.5 Mezinárodní srovnání

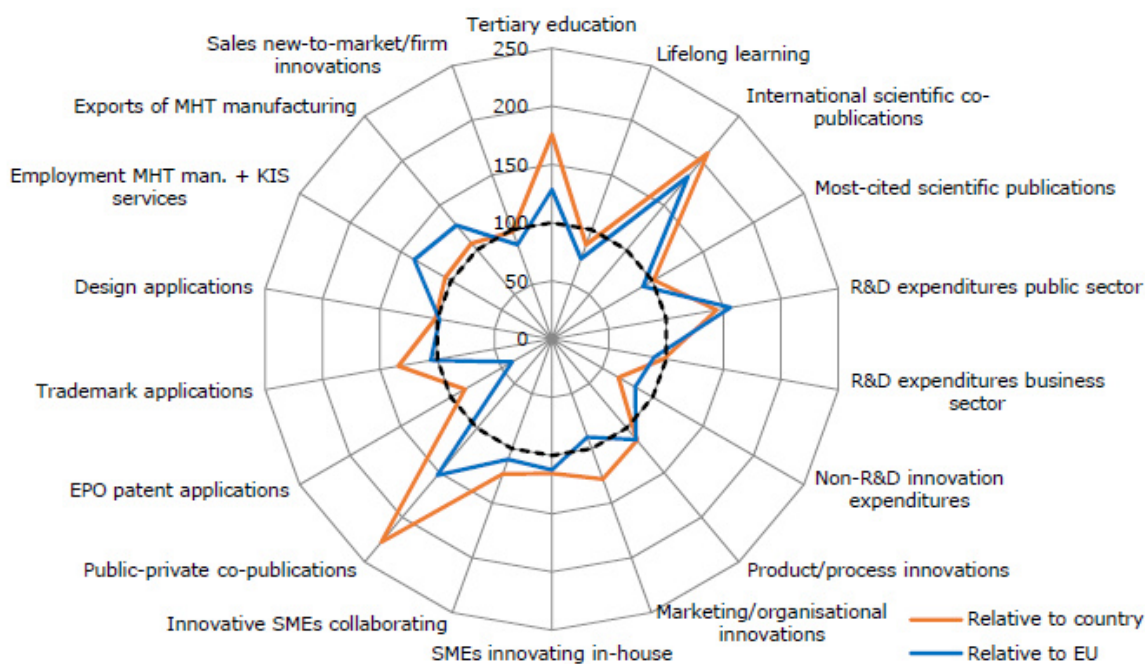
Pro mezinárodní srovnání, které je o to důležitější, že v České republice není žádný další region s podobnými charakteristikami jako Praha, lze využít například srovnávací index zpracovaný Evropskou komisí.

Regionální inovační index (Regional Innovation Scoreboard, 2017)

Souhrnný inovační index zpracovávaný Evropskou komisí nabízí porovnání regionů EU úrovně NUTS 2 na základě 18 indikátorů (oproti 27 používaných pro srovnání členských zemí EU). Z metodologických důvodů je provedena kategorizace regionů do skupin „innovation leaders“, „strong innovator“, „moderate innovator“, „modest innovator“. V Regional Innovation Scoreboard 2017 byla Praha jako jediný region NUTS 2 ČR zařazena do skupiny „strong innovator.“ Z 220 sledovaných regionů se umístila na 104. místě.

Poslední verze Regional Innovation Scoreboard 2017 řadí Prahu mezi 122 (z 220) sledovaných regionů, ve kterých došlo v období 2013-2017 ke zhoršení inovační výkonnosti. I přesto byla Praha v roce 2017 přehrazena z kategorie „moderate innovator“ do vyšší kategorie „strong innovator.“

Obrázek 2: Výsledek Prahy v Regional Innovation Scoreboard 2017

Zdroj: Evropská komise

Z 18 sledovaných indikátorů vykazuje Praha podprůměrné hodnoty u těchto:

- celoživotní učení,
- nejvíce citované publikace,
- výdaje na inovace mimo výzkum a vývoj jako podíl obrátu u malých a středních podniků (MSP),
- podíl MSP s marketingovou nebo organizační inovací,
- počet patentových přihlášek u Evropského patentového úřadu.

Právě z důvodu neporovnatelnosti Prahy s ostatními kraji ČR se předpokládá větší míra využití mezinárodního benchmarkingu se srovnatelnými regiony, mj. v závislosti na dostupnosti údajů. Následující tabulka s vybranými údaji některých regionů EU, které jsou buď také městskými regiony anebo výrazně monocentrickými regiony, ukazuje, že zatímco lidské zdroje věnované výzkumu a vývoji jsou poměrně vysoké, ukazatele finanční hovoří v neprospěch Prahy, což je jednou z příčin jejího zaostávání za předními evropskými inovačními regiony.

Tabulka 6: Mezinárodní srovnání vybraných indikátorů

	Praha (CZ)	Hovedstaden (DK)	Oberbayern (DE)	Berlin (DE)	Közép-Magyarország (HU)	Utrecht (NL)	Wien (AT)	Mazowieckie (PL)	Bratislavský kraj (SK)	Stockholm (SE)
Výdaje na výzkum a vývoj jako % HDP (2015)										
- vládní	1,29	0,08	0,52	1,19	0,30	.	0,28	0,60	0,86	0,13
- VŠ	0,66	1,30	0,49	0,88	0,17	.	1,47	0,36	0,49	0,83
- podnik.	1,00	3,19	3,33	1,46	1,41	.	1,88	0,75	0,49	2,84
Podíl zaměstnanců výzkumu a vývoje na ekonomicky aktivní populaci (% , 2015)										
- celkem	3,51	3,69	2,95	1,82	1,74	1,66	2,35	1,16	2,45	2,09
Zaměstnanost v high- a medium-tech zpracovatelském průmyslu jako % celkové zaměstnanosti (2017)										
- celkem	3,9	4,7	12,4	4,0	6,6	1,6	3,0	3,4	7,1	2,4
Zaměstnanost ve znalostně náročných high-tech službách jako % celkové zaměstnanosti (2017)										
- celkem	7,4	5,7	4,2	5,5	5,0	4,9	5,6	4,5	9,6	7,5
Zaměstnanost ve znalostně náročných tržních službách jako % celkové zaměstnanosti (2017)										
- celkem	11,4	8,1	8,5	10,5	8,9	11,4	8,9	7,7	8,7	16,0

Zdroj: Eurostat, 2018

2.3 SWOT analýza

Přehled silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb pro inteligentní specializaci regionální inovační strategie Prahy. SWOT analýza shrnuje základní poznatky analýz a názorů expertů z prostředí inovačního systému Prahy.

Tabulka 7: SWOT - Silné a slabé stránky

Silné stránky	Slabé stránky
Postavení kraje	
Výkonná regionální ekonomika se specifickou strukturou a vysokým podílem znalostně náročných služeb	Nedostatečná domácí prezentace a propagace aktivit inovační politiky
Velmi výhodná geografická poloha Prahy - koncentrace kvalifikovaných lidských zdrojů, funkcí, firem, velký tržní potenciál - Praha je přirozeným pólem růstu ČR	Mezinárodní pozice a internacionalizace inovačních aktivit neodpovídá přítomnému potenciálu
Metropolitní charakter města - přítomnost všech institucí i řídicích funkcí	Nedostatečná reprezentace vedení města na mezinárodních akcích, chybějící zahraniční marketing města se zaměřením na ekonomiku
Internacionální charakter Prahy (přímé zahraniční investice, vysoký podíl soukromých zahraničních zdrojů ve VaV, cíl pracovní migrace pro zahraniční pracovníky)	Relativně vysoké náklady na pracovní sílu, investice atd. ve srovnání s ostatními aglomeracemi a regiony Česka

Pražský dům v Bruselu jako příležitost pro zvýšení propagace a spolupráce města na mezinárodní úrovni	
Inovační podnikání	
Vysoká koncentrace aktérů inovační infrastruktury	Fragmentovaný inovační systém Prahy
Přítomnost centrál a velkých firem v Praze	Málo rozvinuté partnerství a nízká míra komunikace samosprávy se zástupci VaVal, zejména s podnikateli
Vysoký počet nově vznikajících podniků	Inovační firmy v Praze (bez ohledu na vlastnictví) nejsou technologickými lídry či průkopníky, nýbrž pouze následovateli, specializovanými adaptéry či adoptéry cizích technologií
	Nedostatečné finanční nástroje pro efektivní podporu rozvoje inovativních podniků
	Nízká míra péče o investory a absence facilitační činnosti Prahy v této spolupráci
VaV	
Kvalitní výzkumná pracoviště s dostatečnou kapacitou pro rozvoj nových aktivit	Malá četnost partnerství podnikatelské sféry se sférou akademickou (a z toho plynoucí vzájemné nepochopení cílů a nedůvěra)
Centra excelence v zázemí Prahy	Nevyužitý potenciál interdisciplinarit ve vzdělávání a VaV aktivitách, ke kterým má pražský metropolitní region nejlepší předpoklady
Výzkumná pracoviště v Praze slouží jako poskytovatel znalostí pro celou ČR	Nízká míra komercializace výstupů VaV
	Nízká míra internacionalizace VaV aktivit
	Nízká míra popularizace VaVal jako specifického regionálního bohatství
Lidské zdroje pro inovace a VaV	
Koncentrace terciárního vzdělávání napříč obory	Nevyužitý potenciál interdisciplinarit ve vzdělávání a VaV aktivitách, ke kterým má pražský metropolitní region nejlepší předpoklady
Vysoký podíl zaměstnaných ve VaV na 1000 zaměstnaných v regionu	Klesající kvalita absolventů (nejen) terciárního vzdělávání
Vysoký podíl obyvatelstva s VŠ vzděláním napříč obory	Nedostatek podpůrných mechanismů pro zaměstnávání kvalifikovaných cizinců
	Nízká míra práce s talenty pro potřeby regionální ekonomiky a zamezení tzv. úniku mozků
	Dlouhodobá rigidita v oborové struktuře absolventů VŠ neodpovídající potřebám trhu práce

Tabulka 8: SWOT - Příležitosti a hrozby

Příležitosti	Hrozby
Politické/legislativní vlivy	
Důraz na podporu kvality a excelence společně s vyšší podporou celého inovačního procesu (nikoliv jen VaV) v systému VaVal	Nestabilní politická situace jak na národní, tak na regionální úrovni
	Vysoká administrativní zátěž projektů, které jsou financované z EU fondů i z grantů Prahy, nevhodné nastavení systému čerpání těchto prostředků
	Složité zakládání podniků a obecně rostoucí míra regulace
Ekonomické/finanční vlivy	
Prostředky z operačních programů pro projekty v Praze s nadregionálními dopady a možnost využít finance na upgrade výzkumných kapacit	Značný nedostatek pracovních sil v souvislosti s dobrou kondicí národní ekonomiky
Trvající jev „nasávání“ kvalifikované pracovní síly z okolních regionů	Ztráta atraktivity regionu pro zahraniční investory i nové pracovníky (negativní nebo inovačním aktivitám nevyhovující image regionu)
Sociální/demografické vlivy	
Pozitivní vliv kvalitního prostředí s nejpestřejší nabídkou služeb (občanské vybavenosti i specializovaných komerčních služeb) v ČR	Pokračující případně zesilující „únik domácích mozků“ z Prahy do zahraničí
	Další propadání vzdělanosti v Česku v mezinárodním srovnání, tj. klesající kvalita lidských zdrojů v Česku
Technologické vlivy	
Rostoucí mezinárodní význam výzkumných kapacit v Praze a okolí	

2.4 Regionální domény specializace

Přestože existují příležitosti pro inovace ve všech odvětvích regionálních ekonomiky, inteligentní specializace se principiálně zaměřuje na identifikaci činností, které představují pro region komparativní výhodu (tj. v jakých činnostech existuje nejpravděpodobnější potenciál pro růst a obecně dlouhodobé přínosy pro ekonomiku a konkurenceschopnost regionu). Domény perspektivní specializace by tak měly obsahovat aktivity, které mají v regionu ekonomický a výzkumný potenciál a zároveň mají nadregionální význam a růstový potenciál, protože je možné předpokládat poměrně vysokou návratnost možných investic a rozvoj konkurenceschopnosti těchto oblastí, které se projeví i na růstu konkurenceschopnosti regionu. Nutná je existence kapacit a lidských zdrojů v regionu pro každou identifikovanou oblast, potenciál pro další diverzifikaci oblasti a schopnost vytvářet multiplikační efekt a posilovat regionální konkurenční výhodu.

Na základě dostupných podkladů, mapujících prostředí Prahy z hlediska vědy, výzkumu, technologií, jejich aplikací a struktury ekonomických činností, vystupují oblasti, které se dají podle tematické příbuznosti rozdělit do čtyř klastrů aktivit.

Klaster aktivit 1 - Vybrané obory Life Sciences (vědy o živé přírodě)

Tradičně silné výzkumné aktivity s inovačním a aplikačním potenciálem mají v regionu odvětví, která spadají do obecného vymezení věd o živé přírodě. Na globální úrovni dochází k neustálým změnám v komoditní i výrobní struktuře průmyslu, kdy jsou ve stále větší míře využívány právě poznatky přírodních věd a stále více se využívá organických materiálů, které jsou prospěšnější lidskému zdraví a jsou šetrnější k životnímu prostředí. Evropská praxe potvrzuje, že v oblasti věd o

živé přírodě mohou být úspěšné i relativně malé regiony, v případě, že v něm jsou soustředěny aktivity s vysokou přidanou hodnotou, a to i v případě, že jsou potřebné relativně vysoké vstupní kapitálové výdaje.

V tomto smyslu může Praha těžit z lokalizace významných výzkumných organizací, které realizují výzkum v širokém spektru činností, které kmenově spadají do oblasti věd o živé přírodě (např. lékařské fakulty UK, Přírodovědecká fakulta UK, VŠCHT, ČZU, BIOCEV, Biotechnologický ústav AV ČR, Fyziologický ústav AV ČR, Mikrobiologický ústav AV ČR, Ústav anorganické chemie AV ČR, Ústav chemických procesů AV ČR, Ústav experimentální medicíny AV ČR, Ústav molekulární genetiky AV ČR, Ústav organické chemie a biochemie AV ČR), které mají významné vědecké a výzkumné výsledky (zejména v oblasti genetiky, molekulární biologie, fyziologie a mikrobiologie), které jsou poměrně často realizovány aplikačním sektorem v podobě inovací (chemické látky, farmacie, zdravotnické přístroje, medicína). Výsledky jsou také uplatňovány v rámci sítě regionálních nemocnic s vysoce kvalitní zdravotní péčí, která dosahuje světové úrovně. Silnému potenciálu aktivit spadajících do oblasti věd o živé přírodě odpovídá i vysoká koncentrace kvalifikované pracovní síly a vysokoškolských absolventů, včetně Ph.D. Významné jsou v Praze i výzkumné aktivity v aplikačním sektoru, které se věnují zejména biotechnologiím a farmaceutickému průmyslu. Rozvoj výzkumných aktivit v podnikatelském sektoru v oblasti věd o živé přírodě a zvyšující se počet nových podnikatelských subjektů v této oblasti dokumentuje schopnost spolupráce regionálních subjektů a zájem na udržení kvalifikované pracovní síly. Zároveň však vyvolává požadavky na regionální správu, která by měla podporovat rozvoj podnikání a připravit pobídková opatření pro zahraniční investory.

Z hlediska projektových aktivit je oblast věd o živé přírodě v Praze silně zastoupena, ať už z hlediska mezinárodní výzkumné spolupráce, tak z hlediska infrastrukturních projektů. V rámci současného programovacího období vzniklo v regionu nebo v jeho blízkém okolí několik významných výzkumných zařízení a laboratoří, které se přístrojovým vybavením i výzkumnou agendou blíží k evropské i světové špičce. Tyto investiční projekty byly realizovány zejména v oblasti biotechnologií, biomedicíny a obecného lékařství.

Jako nosné aktivity v rámci věd o živé přírodě je možné v Praze identifikovat:

- průmyslové a environmentální biotechnologie
- biomedicínské technologie
- diagnostika chorob a virologie
- biologicky aktivní materiály, biopolymery, biokompatibilní materiály
- farmaceutický průmysl
- chemické procesy a látky využívané v medicíně

Jejich uplatnění je zřejmé zvláště v léčebných a diagnostických zdravotnických procesech a v high-tech průmyslových produktech.

Klaster aktivit 2 - Vybraná kreativní odvětví

Tvůrčí aktivity jsou ze své podstaty inovační a často vedou ke vzniku nových produktů a nových tržních příležitostí, které před jejich vznikem neexistovaly. Zároveň je z jejich povahy zřejmé, že pro jejich další rozvoj je podmínkou přímá vazba s okolními subjekty a spotřebiteli, a proto jsou často koncentrovány v metropolitních oblastech, tedy i v Praze. Protože je Praha národním ekonomickým, správním i kulturním centrem ČR a zastává i významné místo v evropském ekonomickém a kulturním kontextu, představuje vhodný prostor pro rozvoj nových myšlenek a inovací, které kombinuje s přístupem ke globálním sítím kreativního průmyslu.

V Praze jsou zastoupeny jak tradiční společnosti (Barrandovské ateliéry a filmová a televizní studia), tak nové a progresivní firmy, zejména v oblasti vydavatelství, mediálních služeb, výroby softwaru, počítačových her a dalších mediálních a uměleckých produktů, e-slужeb apod. V Praze jsou také lokalizovány vzdělávací a výzkumné instituce (průmyslový design, architektura, konzervatoře, žurnalistika apod.), jejichž absolventi bez problémů nacházejí uplatnění ve stávajících i nově vznikajících ekonomických subjektech. Tito lidé mají zároveň bohaté zkušenosti s mezinárodními výzkumnými i praktickými projekty a představují tak vysoce kvalifikovanou, kreativní a multioborově dimenzovanou pracovní sílu.

Díky poměrně rozvinuté digitální síti v Praze mohou být regionální firmy v kontaktu s ostatními dodavateli a odběrateli svých služeb a nejsou tak závislí na osobním kontaktu. Vysoká atraktivita a image Prahy tomuto modelu rozvoje kreativního průmyslu, tvůrčímu potenciálu místních subjektů vytváří optimální rámcové podmínky (tomu odpovídá i mezinárodní hodnocení Prahy).

Jako nosné aktivity v rámci klastru aktivit 2 je možné v Praze identifikovat:

- digitální média
- mobilní aplikace a software
- internetové služby
- vizualizace a design

Klastr aktivit 3 - Vybrané „Emerging Technologies“ (nově vznikající technologie)

Emerging technologies představují soubor nově vznikajících technologií, inovačních řešení, významných výzkumných objevů v různých oblastech moderních technologií. Zároveň emerging technologies představují ty technologie, které mají výrazný inovační potenciál, předpoklad progresivního vývoje a vysoké konkurenční výhody. Do oblasti emerging technologies jsou nejčastěji řazeny biomedicína, elektronika, energetika, ICT, materiály, robotika, doprava atd. Rozvojovému potenciálu některých oblastí emerging technologies odpovídá velmi silné zastoupení výzkumných organizací ve vědách o neživé přírodě, tradice jemné mechaniky a mechatroniky, robotik, umělé inteligence a zejména vysoká kvalita výzkumu ve fyzikálních vědách a v oblasti energetiky. Emerging technologies jsou stěžejní i pro řadu v Praze působících inovačních firem aplikovaným výzkumem. Význam těchto oblastí je podpořen zaměřením velkých výzkumných infrastruktur, které jsou lokalizovány v blízkém okolí - SUSEN, reaktory Řež, ELI, HiLASE.

Jako nosné aktivity je možné identifikovat několik významných a aplikačních směrů, které mohou mít v budoucnu vysoký růstový potenciál a vázat na sebe další aktivity s vysokou přidanou hodnotou.

Jde zejména o:

- letecké a kosmické technologie
- robotiku
- energetiku a nízkouhlíkové technologie
- průmyslové a zdravotnické využívání moderních laserů

Klastr aktivit 4 - Služby pro podniky založené na znalostech (tzv. KIBS)

Vysoká koncentrace ekonomických subjektů s výraznou diferenciací specializace v regionu vyvolává potřebu existence speciálních služeb, tzv. knowledge intensive business services (KIBS). Poskytovatelé těchto služeb jsou schopni, vedle vytváření vlastních inovací, podporovat inovační aktivity ostatních subjektů. Tyto služby v současnosti představují vysoce dynamickou oblast ekonomických aktivit, které jsou odlišné od veřejně dostupných služeb. Jsou charakteristické vysokou mírou expertních znalostí, které jsou využívány jako externí zdroje informací k vlastním inovačním kapacitám subjektů, které KIBS využívají. Jejich vymezení není možné přesně ohraničit podle stávajících ekonomických či statistických klasifikací, nejčastěji se však jedná o služby v oblasti výzkumu a vývoje, testování, designu, školení, zvyšování efektivity a poradenské služby, které přináší nová technologická, procesní, organizační a marketingová řešení.

Struktura ekonomických subjektů v Praze ukazuje, že nejvyšší počet firem je aktivních v sektoru služeb s vysokou přidanou hodnotou. Tento trend vypovídá o vzrůstající poptávce po expertních službách, která je vyvolána zejména potřebou managementu poptávajících firem řešit relativně rychle probíhající změny vnějšího prostředí a technologický pokrok, který působí na vlastní činnost firem. Lze tedy předpokládat, že poptávka po strategicky významných znalostech bude ve vysoce dynamickém prostředí metropolitních regionů stoupat.

Přestože jsou obecně nejčastějšími klienty subjektů, které poskytují KIBS velké firmy, lze předpokládat, že i malé a střední podniky a výzkumné organizace budou časem tyto služby více využívat, a to i na základě jejich přístupu k veřejným prostředkům, které jsou určeny na jejich rozvoj.

Jako nosné KIBS v rámci Prahy lze identifikovat:

- výzkumné poradenství a služby
- informační služby (marketingové analýzy, přehled regulativ, vyhledávání technologických trendů a oborů)
- vysoce specializované IT služby (data mining, vizualizace, služby využívající družicové systémy)
- specializované podnikové poradenství (podpora strategického řízení, hledání a testování příležitostí, hodnocení nápadů, trendwatching atd.)
- technologické služby
- vysoce odborné vzdělávání, profesní trénink, mentoring, coaching pro implementace, headhunting

Ekonomické subjekty v Praze budou s velkou pravděpodobností takto definované služby v budoucnu využívat. Zároveň lze předpokládat, že klienti firem poskytující KIBS budou i z jiných regionů. Zároveň je třeba si uvědomit, že ostatní české regiony budou mít v rámci své S3 specializace s velkou pravděpodobností klíčové aktivity vymezeny spíše z výrobních odvětví (i když s vysokou nebo středně vysokou technologickou náročností). Určitou výhodou metropolitního areálu je, že při vymezení své specializace nemusí zohledňovat méně rozvinuté či periferní oblasti, které vždy představují protipól regionálnímu centru a kde jsou často lokalizovány spíše aktivity s nižší intenzitou znalostí. Specializace Prahy na znalostně intenzivní služby, které by mohly využívat ekonomické subjekty v celé ČR je tedy proto vhodná.

Dodatečné analýzy domén specializace

V roce 2017 zpracoval IPR Praha analýzu mapující mezisektorovou spolupráci akademického a podnikatelského sektoru v projektech obsažených v Informačním systému výzkumu a vývoje v období 2004-2015. Z ní vyplynula tato zjištění.

Z hlediska podílu na celkových nákladech projektů zahájených v období 2004-2015, jejichž hlavní řešitelé měli sídlo v Praze, převažovaly přírodní vědy (podílely se 36 % nákladů), následované technickými (25 % nákladů) a lékařskými vědami (19 %). Významně strukturně odlišné byly projekty řešené mimopražskými subjekty, v nichž pražské subjekty vystupovaly pouze v úloze účastníků. Zde vynikly technické vědy, které se podílely 52 % na celkových nákladech projektů. Praha je tedy významným poskytovatelem znalostí zejména v technických projektech vedených mimopražskými řešiteli.

Projekty základního výzkumu, v nichž pražské subjekty figurovaly jako řešitelé či jako účastníci, byly zaměřeny zejména na přírodní (46 % nákladů) a lékařské vědy (25 % nákladů). Projekty aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací se soustředěly na technické vědy (54 % nákladů). Při přechodu na úroveň mezisektorové spolupráce - bez ohledu na kategorii výzkumu - převažovaly v nákladech projektů s pražskými subjekty jako řešiteli či jako účastníky technické vědy.

Na úrovni vědních oborů byl rozdíl mezi základním a aplikovaným výzkumem také výrazný. Mezi nejvyššími náklady projektů základního výzkumu s pražskými subjekty jako řešiteli či účastníky většinou úrovní podrobnosti prolínaly genetika a molekulární biologie, aeronautika, aerodynamika a letadla a fyzika pevných látek a magnetismus a biochemie.

V aplikovaném výzkumu, vývoji a inovacích byly nejvyšší náklady projektů, kde pražské subjekty byly v roli řešitelů či účastníků, vykazány v oborech:

- aeronautika, aerodynamika a letadla,
- elektronika, optoelektronika a elektrotechnika,
- jaderná energetika a spotřeba a užití energie,
- strojní zařízení a nástroje.

Významně byly zastoupeny také jaderná energetika, pozemní dopravní systémy a zařízení, hutnictví a kovové materiály, senzory, čidla, měření a regulace a znečištění a kontrola vody.

Také stav a dynamika podnikatelského sektoru může být podkladem k posouzení specializace regionu. Z údajů Registru ekonomických subjektů za období 2011-2016 vyplývá specializace pražských ekonomických subjektů na:

- tržní služby méně intenzivních znalostí,
- tržní služby intenzivních znalostí,
- high-tech služby,
- high-tech sektor zpracovatelského průmyslu.

Tato odvětví jsou v Praze ve struktuře aktivních i nově vzniklých subjektů zastoupena významněji než v ostatních velkých městech ČR a ČR jako celku. Zhruba třetina aktivních subjektů z uvedených odvětví sídlila v Praze, v případě tržních služeb méně intenzivních znalostí čtvrtina. U nových subjektů je koncentrace uvedených odvětví do Prahy ještě zřetelnější a pohybuje se cca mezi 35 až 40 % (v případě tržních služeb méně intenzivních znalostí dosahuje 29 %).

Z konkrétních oddílů CZ-NACE byly v Praze v porovnání s ostatními velkými městy a ČR jako celkem výrazněji zastoupeny:

v průmyslu:

- o specializované stavební činnosti,
- o výroba textilií a oděvů,
- o tisk a činnosti související s tiskem,
- o výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení
- o ostatní oddíly high-tech sektoru zpracovatelského průmyslu

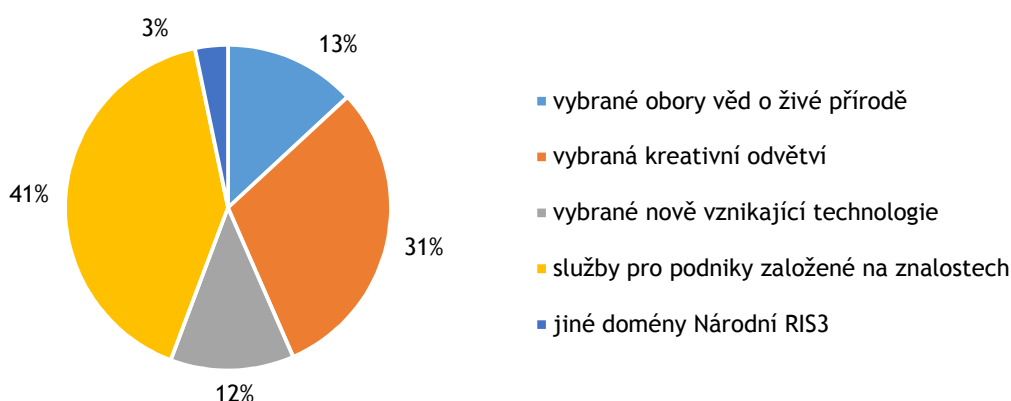
ve službách:

- o činnosti vedení podniků a poradenství v oblasti řízení,
- o ostatní profesní, vědecké a technické činnosti,
- o činnosti v oblasti filmů, videozáznamů a televizních programů,
- o pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti,
- o činnosti v oblasti informačních technologií a informační činnosti.

Uvedené oddíly se v Praze vyznačují i významnou růstovou dynamikou.

Jako další částečných indikátor relevance stanovených domén specializace může posloužit statistika projektů prioritní osy 1 Operačního programu Praha - pól růstu ČR. Je však nutné zdůraznit, že ve statistice jsou obsaženy i 2 voucherové projekty, u nichž se specializace projeví až už konečných příjemců z řad firem, které se realizují teprve od roku 2018.

Graf 8: Soulad projektů z prioritní osy 1 OP PPR s doménami specializace hl. m. Prahy

Zdroj: vlastní zpracování z dat MHMP

Závěry dodatečných analýz spíše potvrzují stávající domény specializace, resp. neposkytují důvod k jejich zásadním změnám. Další revize domén specializace proběhne v návaznosti na to, jakou roli jim přisoudí aktualizovaná Národní RIS3 strategie, případně pravidla politiky soudržnosti v období 2021-2027.

2.5 Shrnutí vyhodnocení realizace RIS HMP 2014

Na základě provedeného vyhodnocení lze konstatovat, že implementace Regionální inovační strategie hl. m. Prahy dosud přinesla dílčí výsledky, zejména bylo zahájeno velké množství navrhovaných opatření a projektů. Většina z nich je v realizaci a efekt jejich výstupů bude možné zaznamenat spíše až v horizontu let 2018 - 2020. Probíhající aktualizaci proto vyhodnocení doporučuje pojmout jako aktualizaci formou dílčích úprav, při nichž se zohlední níže uvedená doporučení.

Další vyhodnocení se doporučuje provést v průběhu roku 2020, pokud se neobjeví důvod ke změně tohoto termínu.

Inovační politika v samosprávě

- Z hlediska organizačního zajištění je dosud **inovační politika v Praze řešena společně Magistrátem hl. m. Prahy a Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy**. Vzhledem k tomu, že ani pro jednu z těchto organizací není inovační politika hlavní činností, vede to k nižšímu povědomí o její realizaci v regionu. Doporučuje se věnovat větší pozornost prezentaci a propagaci inovační politiky města.
- V průběhu hodnoceného období získaly některé oblasti související s inovační politikou zvýšenou pozornost, která **vedla k tvorbě samostatných koncepčních dokumentů**, které podrobněji rozpracovávají dílčí témata RIS HMP. Jde zejména o dokumenty **Smart Prague 2030** a **Strategie ekonomické zahraniční politiky**, ale také o **Krajský akční plán vzdělávání v hl. m. Praze** aj. Doporučuje se zohlednit jejich priority při aktualizaci návrhové části RIS HMP a vzájemně provázat cíle, které uvedené dokumenty (zpravidla podrobněji) řeší.

Hospodářské podmínky

- Realizace strategie probíhala v období hospodářského vzestupu, proto vnější tlak na řešení hospodářské politiky města nebyl velký. **Pražská ekonomika nadále netrpí zásadními problémy**, ale hrozí ji ztráta náskoku před ostatními kraji ČR a regiony střední a východní Evropy.
- **Regionální ekonomice se daří stahovat ztrátu vzniklou v době recese**, např. Regional Innovation Scoreboard Prahu v roce 2017 vrátil do kategorie „strong innovators“, v níž byla naposledy v roce 2010. V hodnocení 2017 dosáhla Praha 99 % průměru EU, což představuje zhoršení oproti 102 % v roce 2011.
- Zatímco hospodářské trendy jsou pozitivní, u lidských zdrojů lze sledovat naopak některé **negativní aspekty**, např. zhoršování gramotnosti 15letých podle výsledků šetření PISA. Na druhou stranu roste podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním.
- **Problémem dále zůstávají podmínky pro podnikání** (legislativa v oblasti daní, pracovního práva, založení podniku apod.), které jsou však z velké většiny mimo kompetence pražské samosprávy.

Realizace cílů strategie

- Zcela zásadním nástrojem realizace inovační politiky Prahy jsou **operační programy vázané na evropské strukturální a investiční fondy Evropské unie**, a to již od programovacího období 2004-2006. Jejich význam a vliv na ekonomiku skrze objem alokované podpory postupně roste. Jelikož je Praha od 2007 řídicím orgánem některých operačních programů poskytujících podporu na území Prahy, má zároveň vliv na zaměření poskytované podpory. **Doporučuje se nadále usilovat o možnost smět maximálně ovlivňovat zaměření evropské podpory v období 2021-2027.**
- V případě klíčových oblastí změny A (mezisektorová spolupráce) a B (vznik a rozvoj firem) se **osvědčil způsob implementace přes akční plány**, v nichž jsou definovány jednotlivé projekty města. **Téměř všechny projekty z akčních plánů se daří realizovat**, byť některé s časovým zpožděním a dílčími věcnými změnami, které jsou však v zájmu dosažení jejich účelu.

- **Finanční podpora z rozpočtu hl. m. Prahy** (vč. spolufinancování evropských projektů) **dosáhla ve sledovaném období v průměru 116 mil. Kč ročně**, tj. **nevíce z krajů ČR**. Tato částka představuje 0,2 % z rozpočtu města. Lze tak konstatovat, že **inovační politika představuje pro město zanedbatelnou finanční zátěž, která přitom vede k naplňování stanovených cílů**. Zároveň odpovídá 0,8 % veřejných výdajů na výzkum a vývoj uskutečněných v Praze.
- V případě **klíčové oblasti změn A** (mezisektorová spolupráce) **se podařilo zahájit nebo realizovat největší podíl opatření a projektů** navržených ve strategii. Tato oblast obsahuje mj. také zcela nové podpůrné programy usilující o praktické využití výsledků výzkumu pro potřeby samosprávy. To zároveň může přispívat k naplnění cílů strategie Smart Prague 2030. Příkladem významných projektů jsou inovační vouchery, inovační partnerství nebo pražský inovační portál.
- V případě **klíčové oblasti změn B** (vznik a rozvoj firem) **se rovněž řeší velká část navrhovaných opatření a projektů**, u nichž je klíčové dokončit jejich realizaci a udržet je v chodu. Jako příklad lze uvést projekty ESA BIC Prague nebo Specializované vouchery.
- V **klíčové oblasti změn C** se **aktivity zpravidla realizovaly bez ohledu na inovační strategii**, buď jako součást agendy školství a volného času, nebo jako aktivity vysokých škol nebo státních organizací, někdy s pomocí strukturálních fondů. Jako příklady lze uvést dotační programy města na podporu vzdělávání, volnočasových aktivit dětí, žáků a studentů nebo stipendijní a grantové programy vysokých škol.
- V **klíčové oblasti změn D** se **některá opatření a projekty realizují**, zejména jde o přípravné fáze pro komunikační kampaň Prahy jako centra výzkumu, vývoje a inovací. Nově byla zpracována Strategie ekonomických zahraničních vztahů a schválen její akční plán na období 2018-2019.
- Většina dosud řešených opatření a projektů má dlouhodobý charakter a jejich **výsledky bude možné posoudit nejdříve na přelomu let 2018/2019**. Proto zatím není důvod k zásadní změně cílů RIS HMP.
- Vedle aktivit samosprávy **probíhá v Praze zároveň široká škála aktivit**, od podpory začínajících firem po pořádání akcí zaměřených na inovace v nejširším slova smyslu, **které řeší jiní aktéři než město**, jako jsou neziskové organizace, banky, vysoké školy aj. Tento stav lze hodnotit jako přirozený a doporučuje se proto vždy vnímat inovační politiku Prahy a její cíle v širším kontextu.
- Naopak je nutné upozornit, že **oproti jiným krajům věnuje národní úroveň hlavnímu městu výrazně méně pozornosti a méně aktivní podpory**. Přitom prosperita Prahy se přelévá i do ostatních krajů ČR.

Indikátorová soustava

- **Indikátorová soustava se celkově ukázala jako špatně využitelná** kvůli chybějícím počátečním a cílovým hodnotám indikátorů a nejasným zdrojům jejich sledování, případně nutnosti realizovat nákladově nepřiměřená účelová šetření. **Doporučuje se revize indikátorové soustavy.**
- Jako částečnou náhradu lze **využít indikátorovou soustavu operačních programů Praha - pól růstu ČR a Výzkum, vývoj a vzdělávání**. OP PPR za soubor projektů schválených k realizaci ukazuje příznivý vývoj, neboť u většiny indikátorů plánované hodnoty za projekty s uzavřenou smlouvou již nyní přesahují cílové hodnoty.
- Částečně jako náhrada za nefunkční indikátorovou soustavu dále posloužila mikroekonomická analýza podniků, které byly žadateli a příjemci podpory z programů uskutečněných městem. Ačkoli existují výrazné rozdíly v absolutních hodnotách sledovaných ukazatelů (obrat, tržby, aktiva, hospodářský výsledek) mezi podpořenými a nepodpořenými malými a středními podniky, i přesto lze v případě malých a středních podniků podpořených z výzev typu inovační vouchery 2013 a 2014 identifikovat vyšší míru růstu jejich aktiv oproti neúspěšným žadatelům. U malých a středních podniků podpořených z operačního programu Praha-Konkurenceschopnost pak je možné identifikovat rychlejší růst obrátu než v případě nepodpořených žadatelů. Malé a střední podniky podpořené z výzev typu inovační vouchery

2013 a 2014 nebo z operačního programu Praha-Konkurenceschopnost za sledované období vykazaly větší růst zisku než nepodpoření žadatelé.

Domény specializace

- **Domény specializace jsou dobře formulovány**, což potvrzuje provedená analýza dostupných statistických dat i zájem žadatelů o podporu z operačního programu, kteří nemají problém své projekty k jednotlivým doménám přiřazovat.
- Pražské domény specializace se však dosud využívají zároveň s velmi široce pojatými národními doménami specializace, a tak **zatím nefungují jako významný filtr při výběru projektů k podpoře**.

Část 3 - Strategie

3.1 Rámec národních strategických dokumentů

Strategický kontext daný nadřazenými strategiemi ČR, z nichž dále citujeme vize a cíle (nebo jejich jinak nazvané ekvivalenty), slouží jako podklad pro formulaci návrhové části RIS hl. m. Prahy. Uvedené strategie v drtivé většině za gestory navrhovaných opatření (pokud je obsahují) stanoví ústřední orgány státní správy a jimi zřízené organizace. Hlavní město Praha proto v návrhu svých cílů a opatření reflektuje svou pozici v systému veřejné správy ČR, své zákonné kompetence a možnosti ovlivnit výzkumné a inovační prostřední na svém území.

Koncepce podpory malého a středního podnikání na období let 2014-2020 (MPO, 2012)

Přijata usnesením vlády č. 923 ze dne 12. prosince 2012.

Vize: Český podnikatel = nápady, sebevědomí, konkurenceschopnost a prosperita

Strategická priorita č. 1 - Kultivace podnikatelského prostředí, rozvoj poradenských služeb a vzdělávání pro podnikání

Strategická priorita č. 2 - Rozvoj podnikání založeného na podpoře výzkumu, vývoje a inovací, včetně inovační a podnikatelské infrastruktury

Strategická priorita č. 3 - Podpora internacionalizace MSP

Gestory prezentovaných cílů jsou MPO, MPSV, MŠMT a TA ČR. V návaznosti na koncepci je každoročně zpracováván akční plán podpory malých a středních podnikatelů.

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016-2020 (Úřad vlády ČR, 2015)

Přijata usnesením vlády č. 135 ze dne 17. února 2016.

Vize: Česká republika se do roku 2020 stane zemí, ve které bude vysoká a dlouhodobě udržitelná životní úroveň občanů založena na pevných základech konkurenceschopnosti, vycházející z nových znalostí a jejich využívání v inovacích v podnikovém a veřejném sektoru jako zdrojích budoucí prosperity.

Hlavním cílem aktualizované Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací je vytvořit kvalitní podmínky pro tvorbu nových poznatků, aktivně usilovat o jejich využívání v inovacích a přispět k naplnění výše uvedené vize.

Strategické cíle:

- 1) Vytvořit stabilní, efektivní, strategicky řízený a finančně udržitelný systém VaVal,
- 2) Vytvořit stabilní kvalitní sektor výzkumných organizací připravených a otevřených pro spolupráci a sdílení znalostí,
- 3) Vytvořit systém vzájemně spolupracujících podniků, výzkumných organizací, veřejné správy a dalších aktérů přinášející nové zdroje a znalosti pro inovace,
- 4) Zvýšit inovační výkonnost podniků v České republice posílením výzkumných aktivit a zaváděním nových technologií a postupů směřujících k zefektivnění podnikových procesů,
- 5) Strategicky zacílit podporu aplikovaného výzkumu na aktuální a potenciální budoucí potřeby podniků a společnosti..

Národní priority orientovaného výzkumu (RVVI, 2012)

Přijaty usnesením vlády č. 552 ze dne 19. července 2012.

Prioritní oblasti:

Konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech,
Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů,
Prostředí pro kvalitní život

Sociální a kulturní výzvy

Zdravá populace

Bezpečná společnost

Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Úřad vlády ČR, 2016)

Přijata usnesením vlády č. 634 ze dne 11. července 2016. V usnesení vláda doporučuje primátorce hl. m. Prahy ze strategie vycházet a implementovat ji, a to proto, že Praha je řídicím orgánem Operačního programu Praha - pól růstu ČR. Obdobné doporučení hejtmanům krajů usnesení neobsahuje.

Dokument slouží jako podmínka pro přidělení podpory ze strukturálních fondů EU na tematické cíle 1 - Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací a 2 - Zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií. Zastřešuje také regionální inovační strategie krajů, které jsou jeho přílohami. V roce 2018 probíhá aktualizace dokumentu, nicméně na národní úrovni se nepředpokládají jeho výraznější změny.

Vize: Česko podnikavé, kreativní a přitažlivé pro talenty a peníze

Pro stanovení výzkumné a ekonomické specializace ČR pracuje s následujícími prvky:

a) znalostní domény

- a. pokročilé materiály
- b. nanotechnologie
- c. mikro a nanoelektronika
- d. pokročilé výrobní technologie
- e. fotonika
- f. průmyslové biotechnologie
- g. znalosti pro digitální ekonomiku, kulturní a kreativní průmysl
- h. společenskovední znalosti pro netechnické inovace

b) společenské výzvy

- a. konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech
- b. udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů
- c. prostředí pro kvalitní život
- d. sociální a kulturní výzvy
- e. zdravá populace
- f. bezpečná společnost

c) klíčová odvětví aplikací znalostí

- a. výroba dopravních prostředků, udržitelnost a bezpečnost dopravy
- b. pokročilé a úsporné strojírenství a automatizace
- c. úsporná řešení v elektronice a elektrotechnice
- d. IT služby, software a IT bezpečnost
- e. udržitelná a bezpečná výroba a distribuce el. energie
- f. léčiva a zdravotnické prostředky a metody pro zdravé stárnutí
- g. přírodní zdroje, udržitelné zemědělství a potravinová bezpečnost a dostatečnost
- h. regionálně specifické oblasti specializace
 - i. chemie a chemický průmysl,
 - ii. sklářství, keramika,
 - iii. gumárenství, plastikářství
 - iv. média
 - v. textil

3.2 Vize pro rok 2020

Vize Regionální inovační strategie hl. m. Prahy navazuje na Strategický plán hl. m. Prahy schválený v listopadu 2016, který je vrcholovým koncepčním dokumentem města. Vize je popisem budoucího stavu, k jehož dosažení mají přispět opatření blíže popsaná v kapitole 3.3. V procesu aktualizace 2018 nedošlo k úpravám vize.

Strategický plán hl. m. Prahy - Směr 2 „Prosperující a kreativní metropole“:

Strategické cíle 2.1 „Významný region“ a 2.2 „Podnikání a inovace“ jsou přímo propojené s RIS HMP, která je dále rozpracovává.

Vize RIS HMP pro rok 2020:

Praha - město, kde najdete partnera pro výzkum a inovace

Praha jako centrum výzkumu, vývoje a inovací přitahuje různorodé zájemce o spolupráci ve výzkumu a inovacích, protože nabízí desítky veřejných výzkumných organizací i podnikatelských subjektů, které jsou připraveny spolupracovat s domácími i zahraničními partnery na základním i aplikovaném výzkumu a vývoji. Jsou zde k dispozici špičkové týmy i infrastruktura ve vybraných oborech. Městská samospráva vytváří poptávku po nových řešeních svých potřeb a rozvíjí podpůrnou infrastrukturu pomáhající novým i zavedeným firmám s jejich inovačními aktivitami. To vše v atraktivním prostředí pro práci i osobní život s vysokou úrovní veřejných služeb.

Pozn.: Při širším pohledu (viz poslední věta vize) lze do vhodných podmínek pro podnikání, výzkum a inovace zařadit i otázky infrastruktury (dopravní, technické, komunikační apod.), základního a středního vzdělávání a další. Tyto podmínky řešené státní správou i samosprávou jsou obecně přínosem pro všechny ekonomické subjekty, ať už využívají podpůrné nástroje veřejné správy nebo ne. RIS HMP se ale těmito faktory ve své návrhové části nezabývá, neboť jsou obsaženy v jiných dokumentech a na jejich zlepšení nebo rozvoj město věnuje značné zdroje.

3.3 Strategické cíle

Strategie je nově formulována pouze prostřednictvím čtyř strategických cílů pojmenovávajících procesy, k nimž má v pražském inovačním prostředí docházet. Oproti RIS HMP 2014 tak došlo ke zjednodušení struktury návrhové části. Příklady podpůrných opatření, aktivit a projektů jsou aktualizovány o probíhající projekty akčních plánů RIS a o nové náměty získané na workshopu v květnu 2018.

Strategický cíl 1: Rozvíjet prostředí stimulující inovace a fungující partnerství

Jen postupně se rozvíjející partnerství mezi aktéry inovačního systému je jednou z hlavních příčin toho, že pražský inovační systém funguje pod svým potenciálem. Bariéry v komunikaci, vzájemné nepochopení odlišných cílů společně s nejasnou či nekomunikovanou vizí rozvoje regionu a samosprávy vytváří prostředí, kde není využit potenciál možných stimulů k inovačním aktivitám. Jednou ze stěžejních výzev posílení konkurenceschopnosti pražského inovačního systému je budování dlouhodobého partnerství mezi veřejným, soukromým a akademickým sektorem. Cílem je z pozice města podporovat spolupráci mezi sektory tak, aby se zvýšila její četnost a kvalita. Dalším cílem je, aby samospráva rozvíjela vlastní roli v inovačním systému, která by doplňovala intervence z národní úrovně. Vedle stimulace spolupráce jde například o formulaci problémových zadání ze strany města, jejichž řešení lze nalézt s pomocí výzkumných organizací nebo prostřednictvím veřejných zakázek typu inovačního partnerství.

Efektivní spolupráce mezi sektory je také příležitostí pro rozvoj inovačních firem. Městská samospráva může přispět k této spolupráci tím, že bude hrát roli aktivního facilitátora, zprostředkovávat a motivovat k navazování kontaktů mezi výzkumnou a podnikatelskou sférou. Proto se také rozvíjejí v městské samosprávě odborné a personální kapacity pro tuto roli, aby přispěly k posilování vazeb mezi sektory prostřednictvím vhodných podpůrných nástrojů. Cílem intervencí je prostřednictvím efektivnější spolupráce zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti firem v regionu.

Významným způsobem, jak může městská samospráva přispět k rozvoji inovačního prostředí, je její vlastní poptávka po nových řešeních a inovacích, které využije při poskytování veřejných služeb ve své působnosti a rozvoji města. Cílem je naučit samosprávu formulovat zadání pro výzkumný a podnikatelský sektor, která by stimulovala aktivity obou sektorů a jejich vzájemnou spolupráci při řešení regionálních společenských potřeb. Jde například o potřeby v oblasti zajištění bezpečnosti, energetiky, příznivého životního prostředí, bydlení, veřejných služeb (doprava, školství aj.), poskytování služeb s využitím nových IT řešení. Specificky tuto roli řeší samostatná strategie *Smart Prague 2030* schválená v srpnu 2017, která stanoví šest tematických oblastí: mobilita budoucnosti, chytré budovy a energie, bezodpadové město, atraktivní turistika, lidé a městský prostor, datová oblast.

Vzhledem k míře koncentrace inovačního systému ČR na území hl. m. Prahy považuje město za žádoucí, aby pražské subjekty inovačního prostředí aktivněji hájily své zájmy vůči národní úrovni veřejné správy. Důvodem je například nevýhodné postavení Prahy v přístupu k čerpání podpory ze strukturálních fondů EU a blížící se vyjednávání o budoucí podobě politiky soudržnosti v ČR v období 2021-2027.

Opatření/aktivity/projekty

a) v přípravě/realizaci

Inovační vouchery Udržovat a rozvíjet tento nástroj podporující mezisektorovou spolupráci a zároveň propagovat kapacity výzkumných organizací pro potřeby firem a dalších subjektů se zájmem o spolupráci. Do budoucna zohlednit předchozí aktivitu žadatelů a vouchery nabízet v různém třídění, např. různá velikost dotace podle minulé spolupráce a její úspěšnosti. Aktuálně je tento nástroj realizován jako projekt „Pražský voucher“ financovaný z OP Praha - pól růstu ČR. <i>financování: EU, HMP</i>
Dostatečné institucionální kapacity v městské samosprávě Hlavní město Praha bude v rámci samosprávy rozvíjet kvalifikované kapacity specializované na rozvoj inovačního prostředí v Praze. Ty budou zajišťovat přípravu a realizaci projektů iniciovaných hl. m. Prahou. <i>financování: HMP</i>
Kontaktní centrum pro podporu podnikání a inovací Vytvoření kontaktního a prezentačního místa pro účely podpory podnikání a inovací, které bude pro město kontaktním bodem pro jednání a spolupráci s odbornými partnery i veřejností. Jeho cílem bude podporovat podnikatelské a inovační aktivity ve městě. Centrum bude umístěno v budově magistrátu v Jungmannově ulici. <i>financování: HMP</i>
Komunikační platforma Další rozvoj stávajícího nástroje, který na tematických setkáních podporuje navazování spolupráce napříč sektory. Nástroj otevřít i pro účastníky z jiných regionů. <i>financování: HMP</i>

Pražský inovační portál Velká četnost a různorodost subjektů inovačního prostředí pomůže zpřehlednit společná internetová prezentace poskytující informace o dostupných službách, konaných akcích, potenciálních partnerech, kontaktních osobách apod. Zároveň bude poskytovat informace o aktivitách samosprávy (např. podpůrných programech) a bude jedním z nástrojů prezentace a propagace Prahy jako centra výzkumu a inovací. <i>financování: HMP</i>
Mapování podnikatelského prostředí Pro vhodné nastavení podpůrných nástrojů bude kromě sběru statistických informací průběžně probíhat šetření mezi inovačními firmami v Praze, a to za metodické spolupráce s Technologickou agenturou ČR za využití výstupů projektu INKA 2014+. <i>financování: HMP</i>
Podpora dopracování výsledků výzkumu do komerčně uplatnitelné formy (proof-of-concept) Pokračování grantového systému typu proof-of-concept hl. m. Prahy na dopracování výsledků aplikovaného výzkumu vysokých škol a výzkumných organizací s potenciálem uplatnění ve veřejných službách poskytovaných hl. m. Prahou a jí založenými nebo zřízenými organizacemi. <i>financování: EU</i>
Veřejné zakázky na inovační řešení Jednou z možností, jak může samospráva stimulovat výzkumné a inovační aktivity v regionu, je generování poptávky po nových řešeních pro účely poskytování veřejných služeb ze strany samosprávy. Od roku 2016 lze postupovat podle zákona o veřejných zakázkách v tzv. režimu inovačního partnerství, které veřejným zadavatelům umožňuje poptávat vyvinutí nového produktu včetně dodávky. <i>financování: EU, HMP</i>
Aktivní zapojení Prahy do iniciativy <i>Smart Cities and Communities</i> v rámci programu Horizont 2020 Nový program Horizont 2020 Evropské unie nabízí specifické podpůrné programy určené pro rozvoj měst a jejich spolupráce navzájem za účelem zvyšování kvality života ve městech. Pro Prahu se tak otevírá příležitost využít dodatečné zdroje na svůj rozvoj, kterou by měla s ohledem na omezený přístup ke strukturálním fondům maximálně využít. <i>financování: EU - program Horizont 2020</i>
Lobování za zohlednění zájmů pražského inovačního prostředí Vytváření tlaku na ministerstva zodpovědná za výzkumnou a inovační politiku, aby řešila nevýhodnost postavení Prahy v přístupu k podpoře ze strukturálních fondů EU a zohledňovala význam pražských výzkumných a inovačních aktivit pro ekonomiku státu. Aktivně se zapojit do přípravy politiky soudržnosti v období 2021-2027. <i>financování: HMP</i>
Odstraňování překážek podnikání a snižování administrativní zátěže Snižování překážek podnikání na straně Prahy a spolupráce s relevantními partnery na prosazování změn ve prospěch podnikatelského prostředí. <i>financování: HMP</i>

b) nerealizované/nové

Rozvoj spolupráce s GSA

Praha je sídlem Agentury pro evropský globální navigační satelitní systém (GSA), která představuje jednu ze specializovaných agentur EU. Představuje jedinečné zařízení se specializovaným know-how a celoevropským významem. Proto je klíčové věnovat pozornost rozvoji spolupráce s GSA a podpoře aktivit spojených s vesmírným průmyslem.

financování: EU, stát, HMP

Test-bed (testovací lokalita pro nové technologie)

Vyhrazená lokalita na území Prahy (např. v souvislosti s agendou Smart City), kde by se mohly soustředit inovační aktivity a testovat nové technologie. Praha by byla partnerem projektu a lokalita by byla prestižní praktickou inovační laboratoří.

financování: EU, HMP

Centra sdílených technologií

Přístup k zařízením výzkumných organizací, zamezení duplicit ve vybavení drahými přístroji, sdílení zařízení v podnikatelských inkubátorech, dostatečná informovanost o přístrojovém vybavení a možnostech jeho využití. Zpřístupnění zařízení může být pro jejich vlastníky zdrojem příjmů.

financování: EU, stát, HMP

Strategický cíl 2: Podporovat snazší vznik a rozvoj znalostně intenzivních firem

Fáze počátečního rozvoje firmy je kritickým obdobím její existence a rychlost a způsob jejího překonání významně určuje další rozvoj podniku. Omezené kompetence podnikatelů, nedostatek vlastních kapacit a kapitálu k rozvoji podniku v počátečním stádiu a nemožnost investovat do inovačních aktivit často vede ke stagnaci nebo zániku podniku. Snížení velké míry neúspěchu v počátcích podnikání kombinací podpůrných nástrojů přispěje k vyšší podnikatelské aktivitě v regionu a ke zvýšení šance na vznik a rozvoj firmy s nadregionálním až globálním významem. V případě začínajících inovačních firem jde o poskytnutí vhodných prostor k podnikání, zpřístupnění expertních podnikatelských služeb a know-how. Jedná se zejména o služby v oblasti nalezení tržních příležitostí, analýz aktuálních technologických a výzkumných trendů, poradenství v oblasti strategického rozhodování, vyhledávání tržních partnerů, transferu technologií, ochrany duševního vlastnictví, přístupu k finančním zdrojům, zhodnocení dopadů inovací na společnost apod. Uvedené služby přitom kladou vysoké nároky na kvalifikaci pracovníků, kteří je poskytují. Cílem je dosáhnout takového stavu, kdy začínající podnikatelé ve znalostně intenzivních oborech budou mít k dispozici takové portfolio služeb, které přispěje k úspěšnému rozjezdu podnikání a komercializaci inovativních nápadů.

Inovativní MSP závisejí ve své činnosti na úspěšném využívání výsledků výzkumu a vývoje a komercializaci nových poznatků, které často vznikají ve veřejném výzkumném nebo vysokoškolském sektoru. A právě převedení nových poznatků do komerčního uplatnění podporují služby pro transfer technologií a znalostí. Uspadnění a zpřístupnění tohoto procesu pro nové i existující firmy povede ke zvýšení podnikatelské aktivity znalostně intenzivních firem, pro kterou má region vzhledem k pestré struktuře vědecko-výzkumných subjektů dobré předpoklady.

Vědeckotechnické parky (VTP), podnikatelské, inkubátory, akcelératory a podobná zařízení, kde jsou k dispozici jak vhodné doprovodné služby, tak případně specifické prostory typu společných laboratoří, dílen apod. jsou standardní součástí podpůrné podnikatelské infrastruktury. V Praze jejich nabídka neodpovídá poptávce. Cílem je vedle jejího zvýšení zároveň propojení s kvalitními službami tak, aby umístění firmy do inkubátoru nebo podobného zařízení pro ni znamenalo dostatečnou přidanou hodnotu oproti pronájmu běžných prostor a vedlo k významnému snížení neúspěšnosti začínajících podnikatelů.

Opatření/aktivity/projekty

a) v přípravě/realizaci

Regionální finanční nástroj

Pro regionální úroveň se s využitím Operačního programu Praha - pól růstu ČR připravují finanční nástroje typu záruka, úvěr nebo kapitálový nástroj ve spolupráci s ČMZRB. Dále se navrhuje prověřit možnost vytvoření kapitálového (investičního) nástroje neregulovaného ČNB.

financování: EU, HMP

Podpora vzniku a rozvoje propojené sítě subjektů podporující transfer technologií a znalostí

Propojení existujících subjektů na území hl. m. Prahy a společná prezentace jejich služeb. Podpora zařízení pro transfer technologií na vysokých školách a ve výzkumných organizacích probíhá s pomocí OP VVV a částečně i OP PPR. Cílem je rozvoj jejich kapacit, např. kvalifikace pracovníků, aby dokázaly trvale účelně podporovat přenos z výzkumu do praxe.

financování: EU

Specifické vouchery na podporu využívání služeb pro podniky

Rozvíjet tento typ podpory ve formě administrativně nenáročný voucherových programů v třídění na různé typy aktivit, např. rozvoj business plánu, mentorování, identifikace obchodních příležitostí, vyhledávání vhodných partnerů, asistence při vstupu na zahraniční trhy apod.

financování: EU, HMP

Zvýšení efektivity fungování VTP včetně podnikatelských inkubátorů

S cílem zvýšení účinnosti VTP budou rozvíjena tato zařízení tak, aby dokázala poskytnout služby většímu počtu firem. Součástí rozvoje VTP bude kladen důraz na profesionalizaci služeb v nich poskytovaných, zejména služeb spojených s transferem technologií a znalostí (viz cíl B.2).

financování: EU

Podnikatelské inkubační centrum Evropské kosmické agentury (ESA BIC Prague)

ESA BIC Prague, tj. inkubátor pro firmy rozvíjející pozemské uplatnění kosmických technologií, byl otevřen v březnu 2016. Podporovat činnost ESA BIC Prague i po vypršení stávajícího 5letého projektu.

financování: EU, HMP

b) nerealizované/nové

(Virtuální) inkubátor pro kreativní odvětví

Tato odvětví představují částečně specifickou skupinu vykazující jiné požadavky na podporu, navíc patří mezi regionální domény specializace a zároveň mohou průřezově podpořit ostatní obory. Proto je zájem prověřit možnost zřízení specifického inkubátoru pro vybraná odvětví podle příslušné domény specializace RIS (viz kapitola 2.5).

financování: EU

Kompetenční centra pro domény specializace

Vytvořit centra sdílených služeb se zaměřením na domény specializace, tj. poskytovat služby v oblasti např. quality management, risk management, dokumentační služby, se zohledněním specifických potřeb v dané doméně specializace.

financování: EU, HMP

Podpora podávání žádostí do komunitárních programů EU Asistenční vouchery na nákup konzultačních služeb pro přípravu žádostí do komunitárních programů za účelem zvýšení účasti českých firem. <i>financování: EU, HMP</i>
Soutěže pro inkubované firmy Podpora soutěží pro firmy z pražských inkubátorů zahrnující odměny pro vítězné firmy i pro inkubátory, z nichž pocházejí. <i>financování: HMP</i>
Systém evaluace podpůrných nástrojů Cílem je monitoring a vyhodnocování podpůrných nástrojů a také finančního zdraví podpořených firem i oborů / domén specializace apod. <i>financování: EU, HMP</i>
Propagace menších inovačních center Marketingově podporovat zařízení, kde již existuje aktivní podnikatelské a inovační mikroklima (podnikatelské inkubátory, coworkingová pracoviště apod.). <i>financování: HMP</i>

Strategický cíl 3: Rozvíjet místní lidské zdroje pro potřeby znalostní ekonomiky

Tento cíl se nově soustředí na terciární a celoživotní vzdělávání, protože nižšími stupni vzdělávání se město již intenzivně zabývá a příslušné cíle a aktivity řeší *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2016-2020, Krajský akční plán vzdělávání v hl. m. Praze* a na něj navazující realizační projekt *Komplexní program rozvoje a podpory pražského školství* s rozpočtem 260 mil. Kč a dále dokument *Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy v letech 2018 - 2022*.

V Česku dochází podle mezinárodních průzkumů ke zhoršování znalostí a dovedností studentů. To je v protikladu s potřebou rozvoje českého hospodářství k ekonomice založené na produkci a využívání znalostí. I když má Praha vysoký podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním a vysokou koncentrací výzkumných a vývojových kapacit včetně lidských zdrojů, problémem je i zde na jedné straně klesající kvalita absolventů (způsobená dramatickým nárůstem účastníků terciárního vzdělávání), kteří nemají dostatečně rozvinuté průřezové dovednosti, což zhoršuje jejich flexibilitu při pracovním uplatnění, a na druhé straně omezené příležitosti realizace pro ty nejtalentovanější, kteří proto odcházejí do zahraničí. Dochází také k nesouladu mezi strukturou absolventů a potřebami ekonomiky. Cílem Prahy je proto vytvářet takové podmínky, aby talentovaní studenti a vědci v Praze zůstávali a měli i možnost své schopnosti nadále rozvíjet a uplatňovat a svým působením byli inspirací pro ostatní.

Doktorandy a mladé vědce je vhodné motivovat při startu vědecké kariéry nebo zahájení podnikatelských aktivit při komercializaci poznatků. Získání zkušeností prostřednictvím mezioborové, mezisektorové či přeshraniční mobility je žádoucí umožnit talentovaným vědcům co nejdříve na počátku kariéry. Dosáhne se tak přirozenějšího propojení domácí a zahraniční vědecké a podnikatelské komunity. Zároveň je ale žádoucí podporovat vědce se zahraniční zkušeností při návratu do Prahy, aby zde zúročili nabyté zkušenosti.

Opatření/aktivity/projekty

a) v přípravě/realizaci

b) nerealizované/nové

Doplňková stipendia pro talentované doktorandy Stipendijní program pro doktorandy v oborech s vazbou na domény inteligentní specializace. <i>financování: EU, HMP</i>
Návratové granty pro mladé vědce Program pro mladé vědce se zahraniční zkušeností v oborech s vazbou na domény specializace. <i>financování: EU, HMP</i>
Sektorová mobilita doktorandů a mladých vědců do 35 let Výměnné pobyty stáže, praxe v oborech s vazbou na domény inteligentní specializace - student je zapojen do řešení problému podniku formou placené stáže a zároveň je aktivní na univerzitě. <i>financování: EU, HMP</i>
Podpora podávání žádostí do mezinárodních programů pro mladé Existuje hodně mezinárodních programů pro mladé (postdoky, mladé vědce), o které ale lidé z ČR nežádají. Cílem je podpořit zájem o tyto programy paušální částkou 50-100 tis. Kč, aby žádali o granty. <i>financování: EU, HMP</i>
Propagace oborů s vysokou přidanou hodnotou mezi studenty Cílem aktivity je propagace oborů a možností, které nabízejí při profesní seberealizaci v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou, a to za účelem usnadnění rozhodování při volbě studia a kariéry. <i>financování: HMP</i>

Strategický cíl 4: Zvyšovat intenzitu internacionalizace v oblasti výzkumu a inovací

S tímto cílem úzce souvisí nová koncepce - Strategie ekonomické zahraniční politiky - kterou vzala Rada hl. m. Prahy na vědomí v prosinci 2017⁸. V květnu 2018 pak rada schválila Akční plán projektů ekonomické diplomacie na období 2018 - 2019⁹.

Strategie obsahuje následující vizi a cíle, kterými z velké části přejímá tento strategický cíl RIS HMP. Obě strategie a jejich realizace proto budou nadále úzce koordinovány, což zajistí Odbor projektového řízení MHMP, který je v rámci MHMP za obě agendy odpovědný.

Vize: Praha je magnetem pro mezinárodní talenty a firmy s vysokou přidanou hodnotou.

Specifické cíle:

- maximálně podpořit vznik domácích a příchod zahraničních start-upů
- akcelarovat usídlování firem s vysokou přidanou hodnotou
- přilákat mezinárodní talenty do Prahy

Průřezové cíle:

- vytvořit top online prezentaci Prahy a informační servis pro zahraniční talenty a firmy
- kontinuálně zlepšovat všeobecné předpoklady nutné pro etablování Prahy jako moderního, mezinárodního města s vysokou kvalitou života

⁸ usnesení Rady hl. m. Prahy č. 3193 ze dne 19. 12. 2017

⁹ usnesení Rady hl. m. Prahy č. 1212 ze dne 29. 5. 2018

I přes dominantní pozici Prahy ve výzkumném a inovačním systému ČR její mezinárodní pozice a úroveň internacionalizace inovačních aktivit v Praze neodpovídá přítomnému potenciálu. Četnost zapojení do mezinárodních výzkumných programů je v rámci Česka sice významná, nicméně místní subjekty jsou zřídka v roli koordinátora projektů a jejich působení oproti subjektům z EU-15 zůstává neuspokojivé. Cílem je proto zvýšit četnost mezinárodní spolupráce, která bude spolu s propagací kapacit výzkumu a vývoje v zahraničí zdrojem rostoucího povědomí o českém výzkumu a spolu s odstraněním bariér pro působení kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí podpoří větší otevřenost inovačního systému pro mezinárodní spolupráci. Presentace Prahy v zahraničí se bude týkat i cílové skupiny podnikatelů a investorů za účelem podpory Prahy jako atraktivní destinace pro umístění podnikatelských aktivit a pro uplatnění kvalifikovaných pracovníků, kteří by využívali místní kapacity výzkumu a vývoje. Presentaci je nezbytné doplnit nabídkou služeb, které usnadní příchod a pobyt zahraničních vědců, podnikatelů a firem tak, aby se podpořilo zahájení činnosti zaměstnavatelů vytvářejících pracovní místa s vysokou přidanou hodnotou.

Zvýšení povědomí o kapacitách, možnostech a výsledcích inovačního systému metropolitního areálu Prahy v zahraničí je cílem, který podpoří přeshraniční aktivity v oblasti výzkumu a inovací. S tím souvisí i potřeba usnadnit příchod a působení kvalifikovaných pracovníků a znalostně intenzivních zaměstnavatelů do regionu je důležité pro příliv zahraničních zkušeností a know-how, které mohou obohatit inovační aktivity místních subjektů. Proto je prostředkem k dosažení cíle vytvoření systému specifických služeb pro jejich lepší orientaci a snazší zahájení činnosti v Praze lokalizovaných do jednoho kontaktního místa.

Pro rostoucí požadavky na kvalitu a kvalifikaci pracovníků ve výzkumu a vývoji bude vhodné využít i lidské zdroje ze zahraničí, které mohou do pražských výzkumných týmů přinést potřebné znalosti, zkušenosti a mohou zpřístupnit spolupráci se zahraničními subjekty.

Opatření/aktivity/projekty

a) v přípravě/realizaci

Viz Akční plán projektů ekonomické diplomacie na období 2018 - 2019¹⁰:

- Cizojazyčná webová prezentace hl. m. Prahy s ekonomickou tematikou
- Expat centrum
- Jednotná ekonomická prezentace hl. m. Prahy a jejích subjektů
- Posílení pozice hl. m. Prahy jako hospodářského centra regionu - Využití Pražského domu v Bruselu
- Live & Start Up in Prague
- Vízová iniciativa
- Mezinárodní propagační kampaň

b) nerealizované/nové

Program mobility pro podporu příchodu vědců ze zahraničních firem a výzkumných organizací, včetně vysokých škol

Doplňkový regionální program na reintegraci českých vědců a přilákání zahraničních vědců v oborech vázaných na domény specializace Prahy (viz kapitola 2.5). Může zahrnovat i spolupráci se zahraničními odborníky na konkrétních projektech ve firmách.

financování: HMP, EU

¹⁰ Z výčtu projektů je vynechán projekt „Pražský voucher“, který věcně spadá do Strategického cíle 1, kde je uveden jako první opatření.

3.4 Indikátory

Pro hodnocení RIS HMP byla v souvislosti s aktualizací zpracována nová indikátorová soustava, u které jsou známy stávající i budoucí zdroje údajů a stanoveny počáteční a cílové hodnoty, případně žádoucí trendy. Pro všechny cíle byly stanoveny indikátory výstupu, výsledku a dopadu. A dále budou využity dva globální indikátory sledující hodnocení Regional Innovation Scoreboard zpracovávané pravidelně Evropskou komisí.

Globální indikátory	zdroj	počáteční hodnota 2014	cílová hodnota 2020
Regional Innovation Scoreboard - kategorie	EK	moderate innovator	strong innovator
Regional Innovation Scoreboard - % průměru EU	EK	102 % (2011)	105 %

Strategický cíl 1	zdroj	počáteční hodnota 2014	cílová hodnota / trend 2020
Výstupy			
počet podpořených firem v programu inovačních voucherů	MHMP	107 (2013-2014)	200 (2015-2020)
počet organizací zapojených do výzev proof-of-concept a inovační partnerství	MHMP	0	30
návštěvnost pražského inovačního portálu	MHMP	0	1500 návštěvníků měsíčně
počet obslužených podnikatelů v kontaktním centru pro podnikatele	MHMP	0	50 měsíčně
počet projektů pražské samosprávy a jejích organizací v iniciativě Smart Cities and Communities programu Horizon 2020	EK (databáze projektů)	0	5
počet nových produktů/služeb vzniklých na základě veřejnými prostředky podpořených projektů typu proof-of-concept a inovační partnerství	MHMP	0	50
Výsledky			
počet nových produktů/služeb vzniklých na základě veřejnými prostředky podpořených projektů typu proof-of-concept a inovační partnerství, které generují tržby	šetření u příjemců podpory (realizuje IPR Praha nebo MHMP)	0	30
finanční objem spolupráce firem a výzkumných organizací iniciovaných inovačním voucherem v horizontu 5 let od jeho využití	šetření u příjemců podpory (realizuje IPR Praha nebo MHMP)	0	>100 mil. Kč
Dopady			
podíl výdajů na VaV ve veřejném sektoru z podnikatelských zdrojů na celkovém objemu výdajů na VaV ve veřejném sektoru (vládním a vysokoškolském)	ČSÚ	10,8 %	nárůst

podíl výdajů na VaV v podnikatelském sektoru z veřejných zdrojů na celkovém objemu výdajů na VaV v podnikatelském sektoru	ČSÚ	14,8 %	nárůst
---	-----	--------	--------

Strategický cíl 2	zdroj	počáteční hodnota 2014	cílová hodnota / trend 2020
Výstupy			
počet podpořených firem v programu specializované vouchery	MHMP	0	200
objem nedotačních finančních prostředků přidělených na regionální nedotační finanční nástroje	MHMP	0	500 mil. Kč
počet firem usídlených v městech podporovaných podnikatelských inkubátorech (ESA BIC Prague, PSC, inkubátory VŠ aj.) od r. 2014	šetření u provozovatelů inkubátorů (realizuje IPR Praha nebo MHMP)	0	50
Výsledky			
tržby firem inkubovaných v městech podporovaných podnikatelských inkubátorech od r. 2014	výroční zprávy a/nebo komerční databáze (např. MagnusWeb)	0	(nestanoveno)
podíl pražských subjektů na účastnících mezinárodních programů, pro které existuje podpora přípravy žádosti	ad hoc analýza z dat EK	0	(nestanoveno)
podíl podniků podpořených regionálním nástrojem (dotačním i nedotačním), které do 3 let zvýšily export nebo začaly exportovat	poskytovatel + ČSÚ	0	30 %
Dopad/kontext			
počet nově vzniklých firem na 1000 obyvatel v produktivním věku (15-64 let)	ČSÚ	28,6	nárůst
podíl aktivních ekonomických subjektů ve znalostně intenzivních odvětvích se sídlem v hl. m. Praze	ČSÚ	33,3 %	nárůst
zaměstnanost ve znalostně intenzivních odvětvích v hl. m. Praze	Eurostat	50,6 %	nárůst
podnikové výdaje na VaV v podnikatelském sektoru jako % HDP	ČSÚ	0,85 %	nárůst

Strategický cíl 3	zdroj	počáteční hodnota 2014	cílová hodnota / trend 2020
Výstupy			
počet podpořených fyzických osob (studentů, vědců apod.) v regionálních stipendijních programech	MHMP nebo určený poskytovatel	0	20
počet podpořených fyzických osob (studentů, vědců apod.) v regionálních programech mobility	MHMP nebo určený poskytovatel	0	20

počet podaných žádostí fyzických osob do mezinárodních programů, které byly podpořeny regionálním nástrojem	MHMP nebo určený poskytovatel	0	50
Výsledky			
počet podpořených (schválených) žádostí fyzických osob do mezinárodních programů, které byly podpořeny regionálním nástrojem	ad hoc analýza z dat EK	0	25
Dopad/kontext			
počet nositelů ERC grantů působících na výzkumném pracovišti v Praze	EK	11 (do r. 2014 včetně)	25

Strategický cíl 4	zdroj	počáteční hodnota 2014	cílová hodnota / trend 2020
Výstupy			
návštěvnost cizojazyčné verze webového portálu	MHMP	0	2000 návštěvníků měsíčně
realizace zahraniční marketingové kampaně a dosažení jejích cílů	MHMP	0	realizovaná kampaň
počet zahraničních návštěvníků/uživatelů služeb pražského kontaktního centra / expat centra	MHMP	0	25 měsíčně
počet účastníků programu mobility pro podporu příchodu vědců ze zahraničních firem a výzkumných organizací	MHMP nebo určený poskytovatel	0	10
Výsledky			
počet projektů mezinárodních výzkumných a inovačních partnerství v programu Horizont 2020 s účastí pražských organizací	ad hoc analýza z dat EK	0	700
Dopad/kontext			
kumulativní objem PZI v Praze v mil. Kč	ČNB	1 512 015	nárůst
podíl aktivních ekonomických subjektů v zahraničním vlastnictví ve znalostně intenzivních odvětvích se sídlem v hl. m. Praze	ČSÚ	7,3 % (2013)	nárůst

3.5 Implementace

Pro úspěšnou realizaci je klíčové formulovat k jednotlivým cílům uvedeným v části 3.3 konkrétní projekty s určením věcného gestora a finančního zdroje. Za tímto účelem bude pokračovat tvorba akčních plánů na dvouletá období. Akční plán je souborem projektů a projektových záměrů připravených k realizaci. Dosud byly schváleny a realizovány akční plány na období 2015-2016 a 2017-2018. První z plánů byl také předmětem monitorovací zprávy.

Realizace strategie probíhá ve spolupráci Odboru projektového řízení MHMP jako koordinátora podpory inovací a podnikání, která je zároveň realizátorem vybraných projektů a Kanceláře inovační politiky IPR Praha. Od roku 2014 dochází k nárůstu kapacit obou pracovišť.

Řídící a koordinační orgán RIS HMP

Jde o orgán s rozhodovací pravomocí a politickou odpovědností. Tuto roli plní aktuálně Rada hl. m. Prahy, konkrétně tito její členové:

- člen Rady hl. m. Prahy s gescí pro vědu a výzkum
- člen Rady hl. m. Prahy s gescí pro podporu podnikání
- člen Rady hl. m. Prahy s gescí pro evropské fondy

Hlavní náplň činnosti:

- stanovování cílů a monitoring naplňování
- dohled nad obsahem a realizací akčních plánů
- politická a institucionální podpora

Pražská inovační rada (PIR)

Platforma pro spolupráci v roli poradního sboru vůči řídicímu a koordinačnímu orgánu RIS HMP. Odborné zázemí radě poskytuje IPR Praha.

Hlavní náplň činnosti:

- dohled na přípravu a realizaci Regionální inovační strategie hl. m. Prahy, včetně navrhování vhodných projektů a vyjadřování se k procesu formulace tzv. domén inteligentní specializace
- navrhování opatření na zlepšování inovačního a podnikatelského prostředí v Praze a ČR
- zastřešování činnosti pracovních skupin (tzv. inovačních platforem)

Realizační subjekt

Odpovědnost za realizaci je blíže specifikována v akčním plánu podle jednotlivých projektů. Na straně města jsou realizátory Magistrát hl. m. Prahy, Institut plánování hl. m. Prahy, případně další relevantní městské organizace.

Koordinací procesů v oblasti podpory podnikání a inovací uvnitř MHMP a mezi organizacemi zřízenými a vlastněnými hl. m. Prahou je pověřen Odbor projektového řízení MHMP.

Pracovní skupiny (inovační platformy) pod vedením Pražské inovační rady zřizované podle potřeby k diskuzi nebo řešení dílčích otázek, přípravě projektů a rozvinutí tzv. entrepreneurial discovery procesu, tj. hledání konkurenčních výhod a způsobu jejich využití pro ekonomický rozvoj regionu s přímou účastí aktérů inovačního systému regionu.

Národní a mezinárodní podpora regionálních kapacit uskutečňujících inovační politiku

Od roku 2016 poskytuje MŠMT krajům z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání podporu ve formě tzv. projektů Smart Akcelérátor. Jde o projekty krajských samospráv na rozvoj institucionálních kapacit a jejich činnosti v kraji za účelem rozvoje inovačního prostředí. Hlavní město Praha se první

výzvy neúčastnilo vzhledem k tomu, že pozornost věnovalo prioritně využití Operačního programu Praha - pól růstu ČR. O účasti Prahy v připravované druhé výzvě na období 2019 - 2022 nebylo v době dokončení aktualizace RIS HMP zatím rozhodnuto.

Pro instituce realizující regionální inovační politiku mohou být využitelné také vybrané výzvy Operačního programu Zaměstnanost a programy meziregionální spolupráce jako je Interreg Europe.

3.6 Rozpočet

Na realizaci opatření inovační strategie bude využíváno více zdrojů financování, zejména Operační program Praha - pól růstu ČR (OP PPR) a rozpočet hl. m. Prahy.

Tabulka 8: Zdroje financování RIS HMP

	celkem	EU	hl. m. Praha	žadatelé
OP PPR Prioritní osa 1 - plán	3,2 mld. Kč	1,5 mld. Kč	750 mil. Kč	750 mil. Kč ¹¹
z toho již schválené projekty	1,54 mld. Kč	0,77 mld. Kč	693 mil. Kč ¹²	77 mil. Kč
rozpočet hl. m. Prahy (odhad na období 2018+)*	31 mil. Kč	--	31 mil. Kč	--

*) zahrnuje již schválené projekty z akčního plánu 2017-2018 financované bez OP PPR; bude dále upřesněno na základě akčního plánu 2019-2020

Zdroj: IPR Praha

Rozpočet hl. m. Prahy bude využíván pro vybrané aktivity realizované městem uvedené v kapitole 3.3. Celkové odhadované náklady těchto aktivit do roku 2020 přesáhnou 31 mil. Kč, protože dosud neexistuje akční plán na období 2019-2020. OP PPR bude nadále financovat vybrané aktivity RIS HMP¹³ prostřednictvím dvou specifických cílů prioritní osy 1:

Specifický cíl 1 - podporované aktivity:

- podpora aktivit vedoucích ke komercializaci výsledků výzkumu pomocí ověření proveditelnosti a komerčního potenciálu a jejich zavedení do praxe („proof-of-concept“)
- projekty zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi a inovační poptávky veřejného sektoru
- projekty spolupráce výzkumného sektoru s aplikační sférou

Specifický cíl 2 - podporované aktivity:

- zvyšování kvality a efektivity fungování vědeckotechnických parků, včetně inkubátorů
- vznik a rozvoj kapacit poskytujících progresivní služby pro podnikatele (MSP)
- rozvoj inovačních firem v počátečních obdobích jejich životního cyklu

3.7 Monitoring realizace strategie

Realizace strategie byla zahájena po jejím schválení v Zastupitelstvu hl. m. Prahy, prostřednictvím Akčního plánu na období 2015-2016 jako souboru projektů podporovaných městskou

¹¹ Jde o souhrnnou částku, různé typy žadatelů budou mít různou míru spolufinancování. Částky budou také ovlivněny vývojem směnného kurzu € vůči Kč v průběhu programového období.

¹² U schválených projektů zahrnuje částku na veřejné spolufinancování i částku, kterou vkládá do projektu hl. m. Praha nebo městské části v roli žadatelů o podporu.

¹³ Blíže viz návrh OP PPR dostupný na <http://penizeproprahu.cz/operacni-program-praha-pol-rustu-cr/>

samosprávou. Akční plán je pravidelně aktualizován ve dvouletých intervalech zároveň se zpracováním monitorovacích zpráv o realizaci RIS.

Součástí popisů strategických cílů jsou i monitorovací indikátory, jejichž plnění bude sledováno. První vyhodnocení proběhlo v souvislosti s aktualizací na přelomu 2017 a 2018. Vyhodnocení provedl IPR Praha s využitím informací z individuálních rozhovorů se zástupci pražského inovačního prostředí, zejména členy Pražské inovační rady. Závěry vyhodnocení posloužily jako podněty k aktualizaci RIS HMP. Vyhodnocení je zpracováno v samostatném dokumentu.

Pro realizaci cílů RIS HMP jsou relevantní také Strategie ekonomické zahraniční politiky, resp. její akční plán, a Krajský akční plán vzdělávání v hl. m. Praze. Proto budou sledovány i výstupy monitoringu a evaluace jejich aktivit. Totéž platí i pro projekty Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Další vyhodnocení bude zpracováno v roce 2020, nenastanou-li důvody pro posunutí tohoto termínu.

3.8 Publicita

Výzkum, vývoj a inovace byly doposud opomíjeným tématem prezentace kvalit a silných stránek Prahy. Do budoucna je třeba je aktivně využívat v propagaci metropole v ČR a zejména v zahraničí. Pro zahraniční propagaci je účelně využít i výzkumné infrastruktury, případně další subjekty či zařízení, které se nacházejí nebo jsou budované v těsném okolí Prahy. Zahraniční publicita je zároveň předmětem Akčního plánu projektů ekonomické diplomacie hlavního města Prahy na období 2018-2019.

Pro tyto účely se pracuje na následujících aktivitách:

- využít webovou prezentaci zastřešující relevantní aktivity města,
- v koordinaci s aktivitami budování značky Prahy podle Strategického plánu hl. m. Prahy využívat charakteristiky z oblasti vědy, výzkumu apod.,
- připojit se k relevantním propagačním aktivitám jiných subjektů,
- zpracovat marketingovou strategii prezentace výzkumu, vývoje a inovací v Praze,
- aktivněji využívat Pražský dům v Bruselu.

Použité zkratky

AV ČR	Akademie věd České republiky
AVO	Asociace výzkumných organizací
CZ-ISCO	klasifikace zaměstnání
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČVUT	České vysoké učení technické v Praze
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
EK	Evropská komise
ELI	projekt Extreme Light Infrastructure
EPO	European Patent Office
ESIF	evropské strukturální a investiční fondy
ESA BIC	European Space Agency Business Innovation Centre
EU	Evropská unie
FTE	Full Time Equivalent - ekvivalent plného pracovního úvazku
HDP	hrubý domácí produkt
HMP	hlavní město Praha
ICT	informační a komunikační technologie
IPR	Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy
KIBS	knowledge intensive business services - služby pro podniky s vysokou přidanou hodnotou
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NACE	klasifikace ekonomických činností
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OPPA	Operační program Praha - Adaptabilita (2007-2013)
OPPK	Operační program Praha - Konkurenceschopnost (2007-2013)
OP PPR	Operační program Praha - pól růstu ČR (2014-2020)
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (2014-2020)
PZI	přímé zahraniční investice
RIS	regionální inovační strategie
RIS HMP	Regionální inovační strategie hl. m. Prahy
RVVI	Rada vlády pro výzkum, experimentální vývoj a inovace
S3	inteligentní specializace
TA ČR	Technologická agentura České republiky
UK	Univerzita Karlova v Praze
VaV	výzkum a vývoj
VŠ	vysoká škola
VŠE	Vysoká škola ekonomická v Praze
VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
VTP	vědeckotechnický park
VVI / v.v.i.	veřejná výzkumná instituce
ZŠ	základní škola